

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

5(1). Kongre'nin yolundan komünist partisiyle silahlan!
Yıl:12, Sayı:285, 24 Haziran 1985

"Türkiye'de faşizm var" diyenler, parlamenter faşizm vb. değerlendirmelerine artık bir yenisini katmak zorundadırlar: Mitingli faşizm! Koro halinde "faşizm vardır" diye bağıran sollarımızla artık hayatın kendisi, hem de fena şekilde alay etmektedir.

Açık yığınsal çıkışların ilk sayfası açıldı

9 Haziran günü İstanbul Saraçhane meydanında SODEP'in düzenlediği "Demokrasi, pahalılık, işsizlik" mitingi yapıldı. Mitingi düzenleyen SODEP'ti ama miting bir "SODEP mitingi" olmaktan çıktı, açık-yığınsal bir eylem oldu.

Katılım hakkında, faşistlerin gazetesi *Yeni Düşünce* 20 bin, diğer gazeteler 40 binle 60 bin arasında rakamlar verdiler. Açık olan bir şey mitinge on binlerce kişi katıldı ve gene önemli sayıda bir kalabalık miting alanına giremediği için çevredeki parkta toplandı.

Polis mitinge katılımı engellemek için elinden geleni yaptı. Miting öncesinde toplanma yerleri saptanmış, bu noktalardan Saraçhane'ye yürünmesi kararlaştırılmıştı. Polis, toplu halde yürüyenlerin dağılmasını, miting alanına tek tek gidilmesini istedi ama sokaklar o kadar kalabalıktı ki bu isteğine nail olamadı. Polisle yer yer tartışmalar, itişme-kakışmalar meydana geldi. Mitingden bir gün önce de, ANAP'lı belediye başkanının emriyle yürüyüş afişleri yırtıldı, pankartlar indirildi. Ayrıca miting alanına girenlerin üstü arandı.

Koca Saraçhane alanı mitinge katılanlara dar geldi. O kadar büyük bir sıkışıklık vardı ki, sıcağın da etkisiyle sık sık düşüp bayılanlar oldu.

Miting öncesinde, kullanılacak 64 belgi tesbit edilmiş ve bu belgiler sıkıyönetime onaylatılmıştı. Ancak miting sırasında, kalabalığın onaylanmış belgiler dışında belgiler haykırması bir türlü engellenemedi. Koca koca fotoğraf makineli polislerin cirit atmasına, Evren'in deyimiyle "12 Eylül öncesi slogan" atanların bazılarını polisin gözaltına almasına rağmen bu belgiler miting boyunca sürdü. SODEP'liler kürsüden, sık, sık, kalabalığa onaylanmış belgileri bağırmaları için uyarı yapmak zorunda kaldılar.

Mitingde çok sayıda kadın vardı ve çoğu elinde tencere-kepçeyle alana gelmişti. Miting boyunca kapakları, kepçeleri tencerelere vurarak, "Bizim elde boş file, sizin elde bonfile" belgisini attılar. Mitingde ayrıca uçan balonlara bağlanmış boş fileler uçuruldu.

Mitingde bir başka uçurulmaya çalışılan ancak uçurulamayan şey, sosyal-demokrasi ve oportünizmin elinde, "sınıflararası barış"ın simgesi haline gelen beyaz güvercinlerdi. Güvercinler, aşırı sıcak nedeniyle ancak iki metre havalanabilip sonra pıtır pıtır yere düştüler. Böylece, Türkiye gibi derin sorunları olan, olanakları kısıtlı ülkelerde, burjuva solun pembe rüyası sınıf barışının olanaksız olduğunu simgelemiş oldular.

Mitingde, devrimci tutukluların .yakınları da büyük bir kalabalık oluşturdular.

Miting, *Cumhuriyet* gazetesinin yorumuna göre, "az da olsa eski siyasal parti mitinglerini hatırlatan bir miting" di. Gerçekten de, henüz "hatırlatma" düzeyinde de olsa, yer yer eski günlerin havası esti. Polisle sürtüşmeler, hatta polise taş atmalar bile görüldü. Gazetelere göre 34 kişi gözaltına alındı.

Ayrıca, gene devrimci durum günlerini hatırlatır biçimde, Aşık İhsani ve Mahzuni halkın savaşımını dile getiren türküler söylediler.

Mitingden sonra SODEP yöneticileri, gazetecilerin sorusu üstüne bundan sonraki mitinglerinin İzmir'de ve sonbaharda yapılacağını, söylediler. "Neden bu kadar geç" sorusuna verdikleri yanıt ise şu oldu: "İzmir turizm ağırlıklı bir bölgedir de ondan!" Bu da çok güzel gösteriyor ki, SODEP savaşmak değil, buhar boşaltmak amacıyla yola çıkmıştır.

SODEP yönetiminin niyeti, kimliği bir yana, 12 Eylül sonrasının ilk gerçek mitingi ara dönemin bir küçük dönemeç daha dönmesine yol açmıştır. 1960 sonrasının ilk gerçek mitingi Saraçhane mitingi de belki Demirsoyların düzenlediği bir mitingdi ama sınıf savaşımının yükselmesinde çok önemli bir dönüm noktası olmuştu. Bu tarihsel mitingle aynı alanda yapılan SODEP mitinginin de böyle bir dönüm noktası olması çok muhtemeldir.

"Türkiye'de faşizm var" diyenler, parlamenter faşizm vb. değerlendirmelerine artık bir yenisini katmak zorundadırlar: Mitingli faşizm! Koro halinde "faşizm vardır" diye bağıran sollarımızla artık hayatın kendisi, hem de fena şekilde alay etmektedir.

Aliye P. Atılgan

Polis gibi yıpranmış bir gücü, yeni yetkilerle donatıp halkın üstüne salmak, ateşin üstüne barutla yürümek demektir.

Burjuvazi gerçekten zor durumdadır

Polise çok geniş yetkiler veren, Polis Görev ve Yetkileri Yasası, Meclis'te 5 gün, 12 Eylül öncesine benzeyen bir üslup içinde görüşüldükten sonra ve ancak 179 oyla kabul edildi. Yasa, *Resmi Gazete*'de yayınlandığı andan başlayarak yürürlüğe girecek.

Yasa, yargının birçok yetkisini yürütmeye devreden, çeşitli değer yargılarıyla lastik gibi uzatılabilecek, kötüye kullanmaya açık hükümler taşıyan hukuk devleti anlayışına ters, azılı gerici bir yasadır. Örneğin polis, yörenin en büyük mülki amirinin emriyle "devlet düzenine ve genel ahlaka aykırı" olduğunu düşündüğü bir oyunun oynandığı bir tiyatroyu 6 ay süreyle kapatabilecektir. Gene polis, "genel terbiye ve ahlak kurallarına" aykırı davrandığını düşündüğü kişileri "hiçbir şikayet" olmasa bile engelleyecek ve suçluları adliyeye sevkedecektir. Devrimci tutuklu ve hükümlülerin cezaevinden alınıp "emniyet"e, yani işkenceye götürülmeleri de artık bu yasayla "yasal güvenceye" kavuşturulmuştur!

Bu azılı gerici yasa, Türkiye çapında, hatta, ülke dışında da geniş ve sert tepkilere yol açtı. Ancak işin ilginç yanı, HP gibi icazetli partiler, devrimci durum günlerinde "polisin yetkileri arttırılmalıdır" diye yırtınan gerici burjuva kesimler de yasaya karşı şiddetli bir muhalefet yürüttüler.

Bunlardan biri olan Nazlı Ilıcak bu tutumun nedenini çok güzel açıklıyor. "Demokrasiyi hançerleyen eller" başlıklı yazısında, bir zamanlar, "*anarşinin başını alıp gittiği dönemlerde, düzenin tesisi maksadıyla*" kendisinin de polisin yetkilerinin arttırılmasını, örneğin üniversitelere girebilmesini savunduğunu söylüyor. Öte yandan, gene aynı yazısında, Özal'ı "Magna Carta'dan beri hukuk düzenini savunanların yaptığı mücadelenin ortasında akıntıya karşı kürek" çekmekle suçluyor! "Sivil idareyle birlikte rahat teneffüs edilebilecek *pencerelerin açılacağı umidi mevcutken*" böyle yasalar çıkararak halkın daha çok üstüne yürümenin "demokrasiyi hançerlemek" olduğunu söylüyor.

Bu kesimlerin, Polis Görev ve Yetki Yasası'nı neden "demokrasiyi hançerlemek" olarak değerlendirdiğini Çağlayangil çok veciz bir şekilde açıklıyor:

"Biz Mecelle okuduk. Orada, 'bir şey zîk olursa müttesi olur' derler. Yani sıkıştırırsan patlar." *(Cumhuriyet*, 17 Haziran 1985)

SODEP ise yasaya "polisiye önlemlerle sosyal barış sağlanamaz" diye karşı çıktı. Ayrıca yasanın "polisi toplumdan soyutlayıp güçsüz bırakacağını" söyledi.

Bu yasaya burjuva kesimlerin gösterdiği muhalefetin nedeni çok açıktır: Halk korkusu, patlama korkusu.

Bu korku, yasanın asıl "sahibi"nin kim olduğu konusunda da yansıdı. Özal, kulislerde, "yasanın çıkmasını bir an önce kışlaya dönmek için askerler istiyor" yollu bir fısıltı yaydı. Evren'e yakın çevreler ise "bizim ilgimiz yok, böyle bir yasanın çıkmasını düşünmedik bile" şeklinde karşı bir fısıltı yaydılar. Böylece, herkes yasanın ayıbını birbirine yıkmaya çalıştı.

Yasa, ANAP içinde de çalkantılara yol açtı. Bir ANAP milletvekili yasaya aklı yatmadığı için tartaklandı. 34 ANAP'lı oylamaya katılmadı, 1 kişi ise çekimser oy kullandı. Tartışmalar sırasında, yasanın çıkmayabileceği korkusuna kapılan ANAP yönetimi, ANAP'lı Orhan Ergüder'in sözcülüğüyle şöyle bir bölyönet taktiğine başvurdu:

"Devlet sırrı diye birşey vardır... Biz burada bahar havasındayken Şark'ta meseleler var... Devlet meselelerinin halli için bu kanunun çıkması lazımdır."

Bu taktik Türkiye burjuvazisinin çok eski bir taktiğidir. İnönü hükümeti de Takrir-i Sükun Kanunu'nu çıkarırken bu yasanın "Şark meselesine" yönelik olduğunu savunmuş, yasa çıktıktan sonra da hem Kürt halkının, hem Türk halkının üstüne birlikte yürümüştü. Bu iğrenç şöven taktiğe, icazetli partilerin Meclis'inde belki pabuç bırakanlar olmuştur ama, Türkiye halkının bu konuda gözü çoktan açılmıştır.

Bunun hoş bir örneği, SİAR'ın *Milliyet* için hazırladığı, "Polise güveniyor muyuz" konulu uyduruk kamuoyu araştırmasının bile, Türkiye'de halkın ancak yüzde 6'sının polise güvendiği sonucuna ulaşmasıdır. Bizce bu oran da yanlıştır ve Türkiye'de polisler de dahil kimse polise güvenmemektedir.

Bu arada, hayatının ilk muhalefetini gerçekleştirmiş olmaktan büyük bir gurur duyan HP, yasanın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya hazırlanıyor. Bir kesim ise Evren'in vetosunu bekliyor.

Evren veto eder mi, Anayasa Mahkemesi iptal eder mi, yoksa yasa olduğu gibi mi kalır, onu yaşam gösterecek.

Ama açık olan şey, bu yasanın, bugün burjuvazi için hem çok gerekli, hem de çok tehlikeli olduğudur. Gereklidir, çünkü, yılların günahını üstünde taşıyan ordunun, bir an önce, el ayak altından çekilmesi zorunludur. Sıkıyönetimin kaldırılmak istenmesinin, olağanüstü hal ilanından kaçınılmasının nedeni budur. Öte yandan halkın eylemler yükseltmeye başladığı bir dönemde gelişmeleri zapt-ı rapt altına alabilecek güçlere ihtiyaç vardır. Tehlikelidir, çünkü halk yığınlarının gözünde, polis de en az asker kadar nefret edilen bir güçtür. Böylesine yıpranmış bir gücü, olağanüstü yetkilerle donatıp yığınların üstüne salmak ateşin üstüne barutla yürümek demektir. Burjuvazi gerçekten güç durumdadır. Bu çağdışı, sınıf düşmanı, halk düşmanı yasa, sınıf savaşımını körüklemekten, keskinleştirmekten başka bir sonuç vermeyecektir.

Güzide Akalan

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 407 London, E16 2EA ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Fresnes cezaevinden

Değerli Arkadaşlar, Sizlere Fransa'daki Fresnes cezaevinden yazıyorum. Önce, mektubuma yanıt verdiğiniz ve gazetenizi postaladığınız için hem kendi adıma hem de buradaki arkadaşlar adına teşekkür etmek isterim. Bizlere bir parti ilk defa yayın yolladı. Gerçekten çok sevindik. Bizim burada yaşadığımız zorlukları anladığınız, paylaştığınız için sağ olun.

Biraz buradaki durumu anlatayım. Çok sıkı bir hapishane. Hangi suçtan girersen gir, burada mahkumları psikolojik olarak mahvetmek için davranıyorlar. Pencereden pencereye konuşmak, arkadaşlara birşey vermek kesinlikle yasak. Üstün başın kurallara uygun olacak. Arkadaşlarınla ancak bahçeye çıktığında konuşabilirsin. Burada bahçeler 10 metrekarelik alanlar. Birçok bahçe var. Buralara küçük guruplar halinde çıkılıyor. Yani aynı bahçeye çıkmıyorsan arkadaşlarınla bırak konuşmayı, selamlaşamıyorsun bile. Pencerede bir tanıdığını görsen ve konuşsan hemen hakkında rapor tutuluyor ve hücreye kapatılıyorsun.

Fresnes hapishanesinin kapasitesinin 2.400 kişi olduğu söyleniyor. Ama şu anda 3.500 kişi var. 8 metrekarelik odalarda 4'er kişi kalıyor. Ayrıca bir takım bilgiler elde etmek için sorgulamalar yapılıyor.

Bu kötü koşullar geçenlerde hapishanede isyan çıkmasına neden oldu. İsyan gene çok sert yöntemlerle bastırıldı. Gaz bombası attılar. Bir mahkum bomba atılınca çatıda dengesini kaybetti ve düşerek öldü. Bir kişi ağır yaralandı, bir başkası ise odasında ölü bulundu.

Görüldüğü gibi, burjuvazinin hapishaneleri ileri kapitalist ülkelerde de pek değişik değil. Yakında çıkacağımı umuyorum. Selam eder, mücadelenizde başarılar dilerim.

A.M., Fresnes

Mannheim cezaevinden

Sayın Yoldaşlar, Mannheim cezaevinden bin selam. Burada gazetenizi okuyor, devrimci çalışmalarınızı takip ediyoruz. Herşeyimizle sizlerle yanyanayız. Ucunda ölüm olsa bile devrim savaşımına devam edeceğiz.

Geçtiğimiz günlerde, cezaevi idaresi mahkumlara göstermek üzere, Yılmaz Güney'in Duvar filiminin videosunu almış. Duyunca, seyredeceğiz diye sevindik. Ancak cezaevinde birçok milliyetçi kişi var. Cezaevi yönetimine başvurup filmin gösterilmemesini istemişler. Bir de gözdağı vermişler: Bu film oynatılırsa kavga çıkar!

Yönetim, sorumluluk almak istemediğinden filmi oynatmaktan vazgeçti. Bunun üzerine bizler filmi görmek istiyoruz diye imza toplamaya başladık. Ama ilerici, devrimci sandığımız birçok kişi imza vermekten kaçındılar. Biz de azınlıkta kaldık. Bu sonuç bizi gerçekten üzdü.

Kalplerimiz sizinle birdir. Yanınızda yer almak için gelecek gün ve saatleri bekliyoruz. Yaşasın devrim, yaşasın onun savaşçıları!

M.Y., Mannheim

Sağnak dolu olalım

Dost Yoldaşlarım, Gazetenizi sürekli alıyor okuyorum. Birkez de ben size yazayım istedim.

Türkiye'de işçiler, emekçiler demokratik haklardan yoksun eziliyor. Dernek kurma, sendikalaşma hakkının önüne duvarlar çekilmiş. Fiyatlar almış yürümüş. Halkın sağlığı bozuluyor, sağlık hizmeti diye birşey yok. Bunlar karşısında bir kişi, iki kişi, üç kişi demeyip birleşelim, devleşelim, sağnak, dolu olalım karşısında burjuvazinin.

Sözde kalmış devrimcilik, komünistlik para etmez. Derdi olan yığınların arasında çalışalım. Somut çalışmalarımızla onları kendimize inandıralım. Sosyalist fikirlerimizi yayalım. Somut çıkış yolları gösterelim. İşyerlerinde, derneklerde, fabrikalarda, sendikalarda, belediyelerde vb. aktif çalışalım. Kadınlar arasında çalışalım. Parlak başarılar hemen gelmez. Sabırla, derinlemesine çalışmayla başarıya ulaşılır. Bunu bilerek çalışalım. Öyle çalışalım ki yığınlar bize özen duysun. Onlara örnek olalım. Tek yolun devrim olduğunu yığınlara benimsetelim.

O. Kıraç, Hollanda

Türkiye Komünist Partisi
İşçinin Sesi
5(1). Kongre
1985
BELGELER
5 KONGRE

YENİ ÇIKTI

Fiyatı: 2.00 Sterlin

İsteme adresi:

PO Box 407 London, E16 2EA

Yaşamak

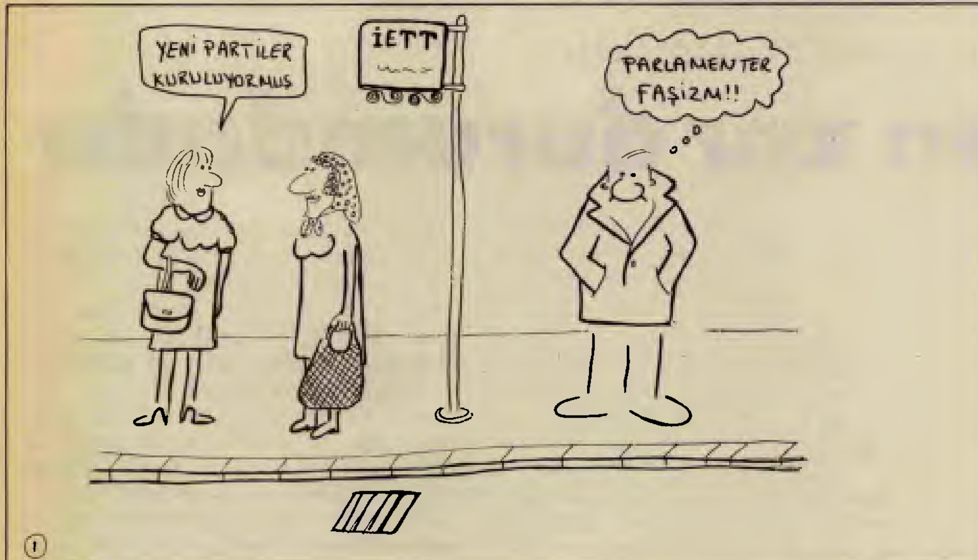
Yaşamak istiyorum.
Ne bir serseri kurşunla
gereksizce yok olup
gitmek,
Ne de zorbaların isteklerini
kabullenerek rezilleşmek,
Tesadüfen yaşayıp
yararsızca ölmek
istemiyorum.

Doğduğumdan beri
Yaşamın evrensel
gereklerini
düşündüm hep.
Bir gencin evrensel
gereği:
Öğrenim görmek,
bilim dünyasının
kapılarından içeri
girmek,
ilerlemek.
Aynı zamanda tatmak
sevgiyi,
sevmek ve sevilmek.
Serbestçe serpilmek,
gelişmek kendini
kanıtlayarak.

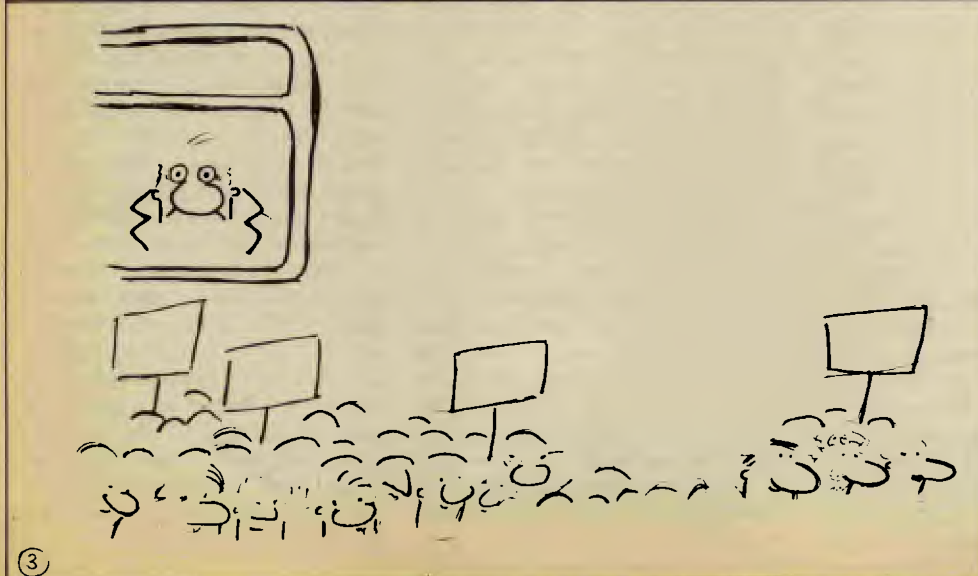
Hani beyler,
binlerce kelime
sarfedenler
Tarihi tersine çevirmek
isteyenler
Ne sundunuz insanlığa,
ne ektiniz, ne
biçiyorsunuz?
Ektiklerinizi biçmiyor
musunuz?

R. Ustel, İsviçre

İŞÇİ MİZAHI

MİTİNGLİ FAŞİZM!!!

IV. PROGRAM'DAN

İleri demokratik anayasa

Devrim sorunu nasıl demokrasi sorunu ise, demokrasi sorunu da başta devrim sorunudur.

Anayasa, devletin ve siyasal yaşamın örgütleniş biçiminin belgesidir. Demokratik anayasa devrimle *doğrudan* bağlıdır.

Devlet aygıtının örgütlenişinde demokrasi

1. Devlette üstün güç, halkın seçeceği ve her an geri çağırabileceği temsilcilerden oluşan halk meclisinde olacaktır.

2. Yetkin merkezi otorite ve bunun yanında yerel organlara geniş özerklik yaratılacaktır. Bu özerkliği güvence altına alacak maddi kaynak, personel vb. sağlanacaktır.

3. Üst düzeyde devlet görevlileri (yönetim, yargı, eğitim) seçimle göreve gelecekler ve seçmenler bunları her an geri çağırma hakkına sahip olacaklardır.

4. En yüksek memurun aylığı nitelikli işçinin aylığını geçmeyecektir.

5. Mahkemelerde halk temsilcilerinin yer alması, yargılamada jüri sistemi getirilecektir.

6. Ordu dağıtılıp yeni halk ordusu kurulacaktır. Yeni halk ordusunun halktan soyutlanmaması, halkın dışında bir güç olmaması için önlem alınacaktır.

7. Herkesin silah taşıma hakkını yaşama geçirir biçimde halk milisi örgütlenmesi sağlanacaktır. Silah üretimi ve dağıtımı proletaryanın bilgisi ve denetimi altında olacaktır. Ordu cephaneliklerinin tümü işçi kollektiflerinin bekçiliğine devredilecek, fabrika ve işyerlerindeki işçi kollektifleri tahrip gücü yüksek modern silahlara sahip olacaktır.

8. Devletin tüm üye uluslarının özgürce ayrılma ve ayrı devlet kurma hakkı. Devletin üye ulusları zor yoluyla değil, gönüllü anlaşmayla birleştirmesi.

9. Resmi dil kavramı kaldırılacak ve herkese kendi dilinde konuşma, yayın ve eğitim hakkı sağlanacaktır.

10. Ülke bütününü ilgilendiren çok önemli kararlarda halk oyuna başvurulacaktır.

11. Devlet işleyişinde açıklık ilkesi güvence altına alınacaktır.

Siyasal sistemin örgütlenişinde demokrasi

1. *Çok partili sistemi kabul.* TKP ileri demokratik halk demokrasisinde ve sosyalizmde çeşitli sınıf ve katmanların varlığı ve hatta aynı sınıf içinde farklı yanaşımlar olabileceği nedeniyle çok partili sistemi kabul eder.

2. Çok partili sistemin doğal sonucu olarak:

a) Devrim devletinin *demokratik düzenine karşı çıkmayan* tüm partilere serbest çalışma hakkı verilecektir.

b) Her partiye toplumda sağladığı destek oranında basında, televizyonda, radyoda yer sağlanacaktır.

c) Seçimlerde halkın iradesine tam saygı gösterilecektir.

3. Seçim sistemi, tek dereceli seçim, eşit genel oy hakkı (mahpuslar ve silah altındakiler dahil), parti sistemine dayalı nisbi temsil, gizli oylama açık sayım ve her an geri çağırma hakkı ilkelerini içerecektir.

4. Devlet dışı toplumsal örgütlenmelerin gelişmesi için somut özendiriciler geliştirilecektir. Örneğin derneklere devlet yardım edecek, toplantı yeri, yayın olanağı sağlayacaktır.

5. Demokrasi sürekli karar oluşturma demektir. Toplumda her konuda serbest tartışmaya olanak tanımak, azınlık görüşlerin çoğunluk haline gelebilmesinin olanaklarını yaratmak için, belli oranda destek bulmuş her görüşe devlet basımevlerinde görüşlerini basma ve yayma hakkı tanınacaktır.

6. Toplumsal ve siyasal yaşamda *açıklık* ilkesi güvence altına alınacaktır.

7. Kişi ve konut dokunulmazlığı, özel yaşamın özelliği güvence altına alınacaktır.

8. Düşünce ve inanç suçu kavramı kaldırılacak, düşünce, söz, basın, toplanma özgürlüğü gibi temel hak ve özgürlükler güvence altına alınacaktır.

9. Ölüm cezası ve insan onuruyla bağdaşmayan tüm cezalar kaldırılacak, işkence en ağır biçimde cezalandırılacaktır.

10. Ülke içinde ve dışında gezi ve yerleşme özgürlüğü güvence altına alınacaktır.

11. Kişisel ve kurumsal dinsel inanç ve ibadet özgürlüğü, devletin laikliği güvence altına alınacaktır. Devrim devleti dini kurum ve derneklere, camilere hiçbir parasal, maddi yardım yapmayacaktır. Bu kurumların gelirlerini kendi sorunları olarak çözümlemelerini öngörür.

12. Halkın egemenliğini yok eden ya da sınırlayan tüm uluslararası antlaşmalar yırtılacak, bu nitelikteki örgütlenmelerden çıkılacaktır.

13. Devrimden sonra işçi sınıfının ve halkın yararına imzalanacak antlaşmaların, girilecek örgütlenmelerin halkın oyuna sunulará bağlayıcılık kazanması ve belirli aralarla yeniden halk oyuna sunulması, dolayısıyla "gizli" anlaşmaların olmaması sağlanacaktır.

Genel ekonomik önlemler

1. Yerli ve yabancı bankalar devletleştirilecektir.

2. Tüm yerli ve yabancı tekeller bir sıra içinde devletleştirilecektir.

3. Sigortacılık, toptan ticaret, dış ticaret, madenler ve maden çıkarma endüstrisi, enerji üretim endüstrisi devletleştirilecektir.

4. Tüm haberleşme ve ulaşım devletin elinde adım adım merkezileştirilecektir.

5. Tüm topraklar üzerinde özel mülkiyet kaldırılacak, büyük kapitalist çiftlikler devletçe işletilecek, geri kalan topraklar, tarım emekçisine ve tarım kollektiflerine gereksinimi oranında, kullanım hakkıyla dağıtılacaktır.

6. Sendikalara, işçi komitelerine işletmelerin tüm çalışmalarını denetleme yetkisi verilecektir.

7. Sendikaların, ekonominin örgütlenmesi ve denetimindeki yetki ve sorumluluklarının giderek artması güvence altına alınacaktır.

8. Önceden belirlenen bir plan içinde devletin elindeki ekonomik işletme ve makinalar arttırılacak ve işlenmeyen topraklar üretime açılacaktır.

9. Yükseldikçe artan oranda gelir vergisi.

10. Miras hakkı sınırlandırılacaktır.

11. Sağlığı elverişsizler ve emekliler dışında herkes için çalışma zorunluluğu konacaktır.

12. Ticari gizlilik kaldırılacaktır.

13. Çek ve kredi kartıyla ödeme yaygınlaştırılacak, özellikle varlıklılar için yasal zorunluluk durumuna getirilecektir.

14. Devrim devletinin demokratik düzenine başkaldıranların tüm mallarına elkonacaktır.

15. Küçük üreticinin kooperatifleşmesi, özellikle üretim kooperatifleri kurması özendirilecek, küçük üreticiye en uygun koşullarda kredi olanakları hızlı ve yaygın biçimde sağlanacaktır.

16. Önceden belirlenen bir plan içinde tarım ile yapım endüstrisi entegre edilecektir.

Demokrasi savaşımının ve ileri demokratik halk devrimi programının mantığı

Komünist partisi, demokratik savaşımı devrim savaşımına *bağımlı* kılar, demokratik hedefleri devrim hedefini akılda tutarak öne sürer.

Siyasal demokrasinin *tüm* önemli istemlerinin kapitalizm altında kaderi uygulanmamak, ya da eksik uygulanmaktır. Komünistler bu gerçekten kalkarak demokratik istemleri kapitalist düzenin verebileceği düzey ile sınırlamak yerine bu gerçeği, demokrasi savaşımını devrim hedefine *bağımlı kılmanın* somut tabanı olarak görürler. Demokratik istemleri reformcu değil devrimci biçimde, *burjuva legalitesinin sınırlarını yıkıcı biçimde* öne sürerler. Böylece, yığınları hedefi burjuvaziyi alaşağı edip mülksüzleştirmek olan savaşa gitgide daha kararlı ve geniş olarak çekerler.

İDHD'nin sonucunda uygulanması gereken program İDHD'nin devrimci demokratik dönüşümleridir. Bu program ekonomik-toplumsal-siyasal açılardan ana düşmanın belini kırmada ilk adım, halk sınıflarının devrimci birliğini kurma ve korumada en geniş çerçeve ve sosyalizme ilerlemede dev bir sıçramadır. Siyasal devrim iktidar sorunudur. toplumsal devrim-sosyalizm ise uzun ve tedrici bir süreçtir.

Toplumsal devrimin uzun bir süreç olmasının nedeni, üretim araçları üzerinden özel mülkiyetin bir hamlede kaldırılamamasıdır. Bunu yapabilmek için, varolan üretici güçleri bir hamlede ortak mülkiyeti olanaklı kılan bir düzeye çıkarmak gerekir ki, bu zaman işidir. Proleter devrimi toplumu *yavaş* bir süreçle değiştirecek ve özel mülkiyeti, ortak mülkiyete olanak veren üretim güçleri geliştiği oranda ortadan kaldıracaktır.

Proletarya hegemonyasında gerçekleşecek İDHD en başta demokratik bir anayasayı, demokratik devleti ve böylelikle *dolaylı* yoldan proletaryanın siyasal egemenliğini getirecek, toplumu demokratikleştirecektir.

Demokrasi ise, üretim güçlerinin gelişme düzeyinin elverdiği ölçüde giderek genişleyen biçimde özel mülkiyeti kaldıran, emekçilerin yaşam ve çalışma araçlarını sağlama alan önlemleri uygulamaya koymanın aracı olarak kullanılmazsa, işçi sınıfının bir işine yaramaz.

Doğal olarak programdaki önlemlerin tümü bir anda uygulanamaz. Ancak her zaman biri ötekine yolu açacaktır. Özel mülkiyete ilk saldırı ardından proleterya daha ileri gitmek, tüm sermayeyi, tüm üretimi ve değişimi, tüm ulaşımı devletin elinde giderek daha fazla yoğunlaştırmak durumunda olacaktır. Bu önlemler adım adım, üretici güçlerin gelişmesi oranında gerçekleşecektir.

Böylece, proletarya siyasal üstünlüğünü kullanarak sermayeyi burjuvaziden *derece derece* söküp alacak, tüm üretim araçlarını devletin elinde merkezileştirecek ve üretim güçlerini en hızlı biçimde geliştirecektir. Bu nedenle bu önlemler, ekonomik olarak yetersiz gibi görünen, fakat kavganın gelişimi içinde eski toplum düzenine yeni saldırılar gerektiren, üretim biçimini tümüyle devrimcileştirmede kaçınılamayacak önlemlerdir.

"Her demokratik sorunu ortaya çıkarmada, vurgulamada ve çözmede herkesten önde olmak zorunluluğunu pratikte unutan komünist değildir."

Türkiye'nin gereksinimi partidir

Elverişli koşullardan, ancak ve ancak tüm ülke çapında merkezi olarak örgütlenmiş, büyük bir enerji ile çalışabilen bir komünist partisi ve onun propaganda ve ajitasyonu ve eylemi ile yararlanılabilir. Yoksa hoşnutsuzluk burjuva kanallara akacaktır. Bu yüzden proletaryaya siyasal savaşımda sınıf bakış açısı kazandıran, yürüdü mü yeri göğü sarsan bir komünist partisi gereklidir.

Yalçın Çağlar

Partimizin kongresi "Türkiye'nin gereksinimi parti!" belgisi altında toplandı. Genel Sekreterimiz Veli Dursun yoldaş, kongreyi açış konuşmasında şöyle diyordu:

"1980 Konferansı sırasında ana halka devrimci durumu anlamak, ona göre örgütlenmekti. 1981'deki II. Konferans sırasında ana halka faşizmi anlamak, ona göre çalışmaktı. 1985 Kongre'de ana halka, faşizmin ortadan kalkışını ve ara dönemi anlamak, ona göre örgütlenmek, yeni görevleri belirlemektir. Kongremizin başta gelen görevi bu ana halkayı yakalamaktır.

"Türkiye'nin bir tek şeye gereksinimi var. Savaşkan bir komünist partisi."

Nesnel ortam ile devrimin utkusu için belirleyici olan siyasal hedefler ve örgütsel görevler birbirine sımsıkı bağlıdır. Ne var ki devrimi yapacak olan yığınlar bu bağın bilincinde değildir. Yığınlar kendiliğinden bilinç düzeyinde bu bağı kuramaz. Yığınların bilincinde bu bağı kurmak öncü örgütün görevidir. Örgütün bu görevi yerine getirebilmesi için en başta bilimsel teori ile donanmış olması gerekir. Görüntüler gerçeği, iç bağları, nedensellik ilişkilerini hemen ele verseydi bilime, bilimsel yönteme bir gereksinim kalmazdı. Yığınlara dışarıdan bilinç taşıma zorunluluğu fuzuli bir çaba olurdu. Tam da bu nedenle, bilimsel ideolojiye gereken önemi vermediği halde öncü örgüt olmaya sevdalanan pekçok örgüt, eski bir deyimle abesle iştigal etmektedir.

Çok bilinen bu genel doğruları yinelerken, bilinçli okuyucularımızın "artık sıkmaya başladı" dediklerini duyar gibi oluyoruz. Bizi bağışlasınlar. Ancak hoşnutsuzluklarının adresi biz değil, bu çok basit ve çok yinelenmiş gerçekleri bir türlü anlayamayan Türkiye sol hareketidir. Bunu böyle söylemek kimseye "örgüt şovenizmi" gibi gelmesin. Genel doğrulardan bugünün somut verilerine doğru dikkatimizi yoğunlaştırmaya başladığımız zaman hemen görülecektir ki, Türkiye solu genel olarak derya içinde olup deryanın farkında olmayan balıklardan farksızdır. Marksizm-Leninizme bağlılık sürekli yineliyor ama Marksizm-Leninizmden bugünü anlamak için yararlanabilmek Türkiye solunun ufkuna bile girmiş değildir.

Partimiz Türkiye'nin nesnel ortamını, faşizmin ortadan kalkmış olduğu, yerini otoriter eğilimli gerici bir yönetimin almış olduğu bir ara dönem olarak belirlemişti. Nesnel ortamı böyle değerlendirmenin doğrudan sonucu olarak ana siyasal hedefi demokrasi savaşımı olarak saptamıştı. Ve bu görevin ancak savaşkan bir komünist partisi ile yerine getirilebileceğini söylemişti.

Bugün Türkiye solunda "örgüt önemsizdir" diyecek tek bir örgüt yoktur. Saf bir anarşizm Türkiye'de bugüne kadar maya tutmadı. Elbette ki başta menşevikler olmak üzere özellikle eski legal — yarı-legal akımların belgilerinin üçte birini demokrasi hedefi oluşturuyor. (Üçte ikisini de barış ve toplumsal ilerleme oluşturuyor!) Ancak *İşçinin Sesi*'nden başka faşizm ortadan kalktı diyen bir sol hareket henüz ortada yoktur. Kısacası faşizmin ortadan kalktığı bir ara dönem — demokrasi savaşımı — savaşkan, güçlü bir komünist partisi yaratma arasındaki can alıcı önemdeki bağı gören ve bu bağı yığınların bilincinde de kurmak için savaşan şu anda Türkiye solunda yalnızca TKP-*İşçinin Sesi*'dir.

Türkiye'nin nesnel ortamının faşizmin ortadan kalktığı bir ara dönem olduğunu bundan bir yıl önce söyleyebilmek, basit bir gözlemle varılabilecek bir sonuç değildi. Bilimsel bir yaklaşımın tutarlı ve derinlemesine uygulamasıyla gerçekten doğru olarak yakalanabilirdi. TKP-*İşçinin Sesi* bunu başardı. Ne var ki, bugün artık faşizmin olmadığını görmemek için görmezlikten gelmeye çok kararlı olmak gerekir.

Bir benzetme yaparsak, gebeliğin başında kadının gebe olup olmadığını söyleyebilmek için bilime gerek vardır. Yüzeysel bir gözlemle bu konuda doğru bir belirleme yapmak olanaklı değildir. Ancak bir süre sonra ve özellikle doğum yaklaşırken, insan soyunun üremesine biraz aşina olan herkes için durum açıktır. Bilimin aracılığına gerek yoktur. Bugün faşizmin ortadan kalkmış olduğunu, nitel bir değişikliğe uğramış olan ortamın yeni oluşumlara gebe olduğunu görmesi için yığınların bilimin aracılığına pek gereksinimi kalmadı. Sınıf bilinçli işçiler çoktan yetkin bir doğum hekimine — öncü örgütlerine — ulaşabilmenin telaşı içine girdiler. (Çünkü bilime gereksinim artık o noktada var.) Türkiye'de hâlâ faşizm olduğunu söyleyen sollarımız ise, bebekleri leyleklerin getirdiğini sanan, karnı büyümekte olan kadıncağızın da fazla yemekten şişmanladığını düşünen ama bu arada dünyaya kendini çocuk doktoru olarak tanıtmaktan da geri durmayan tuhaf bir tipe benzemektedir. "Türkiye'de faşizm vardır" değerlendirmeleriyle burjuva siyasetçilerin de, yığınların kendiliğinden hareketinin de gerisinden gelmektedirler. Siyasal ortamdaki değişmeyi çok iyi gören bujuvazinin değişik çıkar guruplarının temsilcileri, bu durumdan kendileri hesabına yararlanabilmek için çoktan kolları sıvamış durumdadırlar.

Demokrasi ve devrim savaşımı

Nesnel ortamı değerlendirmekte bu kadar geriden gelen "öncü"lerin belirleyici siyasal hedefleri ve görevleri doğru seçmeleri de olanaklı değildir, nitekim

seçemediler de.

Ancak, siyasal konularda bilimsel analiz yapma yeteneği yerine koku alma hassası gelişmiş olan özellikle menşevikler ve diğer eski solların yetiştirdiği deneyli "siyasetçiler", yığınlardan yükselen demokrasi özlemini sezip orada "ekmek" olduğu hesabını yapmakta fazla gecikmediler. Ne yazık ki, işçi sınıfı adına ilkesiz pragmatizmin üst sınırı burjuvanın kuyruğu olduğu için yığınlara, demokrasi istemlerini burjuva muhalefete ciro etmelerini salık vermekten daha ileri bir hedef gösteremediler. Böyle siyasal hedefler için de yığınların "öncü" örgütlere bir gereksinimi yoktur. Yığınların kendiliğinden savaşmının onları getireceği nokta zaten burjuva sınırlara hapsolmaktır. Bugün İnönüleri, Demirelleri demokrasi cengaveri maskesiyle orta yerde giderek daha yüksek sesle naralar patlatarak dolaştıran, yığınların kendiliğinden gelmiş oldukları o noktadan eski deneyimlerinin de etkisiyle duydukları doyumsuzluktur. Bu nedenle demokrasi savaşımını faşizmin ortadan kalkmış olduğu gerçeğinden ayrı düşünüp önerenlerin yaptıkları, objektif olarak *bugün bir kez daha* demokrasi savaşımını devrim savaşımından koparmak anlamına geliyor. Soyundukları işlev, yığınların kendiliğinden savaşımını dahi köstekleyip hızını kesmek, savaşımı burjuva sınırlarda tutmaktır. Tanrı işçi sınıfımızı, emekçi halkımızı böyle "öncü"lerden korusun!

Bugünün belirleyici siyasal hedefi olarak demokrasi savaşımını göstermeyi devrimcilikten ayrılmak olarak görenler de "öncü" değil, yalnızca ve yalnızca kendiliğindenciliğin sözcüleridir. *Komünist Manifesto,* devrim ve demokrasi savaşımının bütünlüğünü şu sözlerle anlatıyor: "Devrimde ilk adım olarak proletaryayı yönetici sınıf konumuna yükseltmek, demokrasi savaşımını kazanmak." Proletaryanın yönetici sınıf konumuna yükselmesi proletarya diktatörlüğüdür, sosyalizmdir. Proletarya diktatörlüğünü kurmak için siyasal devrimde proletarya hegemonyasını sağlamak gerekir. Proletarya hegemonyası, proletarya yığınların demokrasi savaşımında öncülüğü kazanmazsa sağlanamaz. Demokratik istemler için savaşım, proletaryanın insanlığı kurtarma misyonu ile herhangi bir anda ve mekanda toplumsal gelişmenin önündeki ana düşmana yönelmiş halk hareketinin kesiştiği noktadır. Proletarya hegemonyası kavramı, demokrasi savaşımında öncülükten koparıldığı zaman "vücutsuz bir ruh" gibi hayali birşey olur, anlamsızlaşır. Pratik siyasal savaşımda işçi sınıfının tek başına devrim yapabileceği varsayımı ile aynı sonuca çıkar. Böyle bir yanlış devrimciler arasında benimsenirse devrimcileri giderek işçi sınıfından, halk muhalefetinden koparıp soyutlar.

Yaşamda birbirine bağlı olan demokrasi ve devrim halkları bilinçte ayrıldığı zaman "demokrasi" halkasına yapışanların sosyal demokratlığa, "devrim" halkasına yapışanların da sol sekterliğe, maceracılığa savrulmaları kaçınılmazdır. Ancak her ikisi de yığınları kendiliğinden bilinç ile varmış oldukları noktadan daha öteye götüremez.

Proletarya, en küçük demokratik istem için bile en enerjik savaşımı vermeden, halk hareketinin her alanında çok yönlü siyasal sergilemeyle kendi sınıfsal bakış açısını koyarak muhalefetin sözcülüğünü yapmadan, yığınları proletaryanın bilinç düzeyine yükseltemez, demokrasi savaşımına öncülük yapamaz.

1901 ortalarından başlayarak, Rusya'da, tüm toplum kesimlerinden otokrasiye karşı hoşnutsuzluğun giderek yükseldiği, kendiliğinden çıkışların sıklaştığı, yayıldığı, burjuva muhalefetin hareketlendiği bir ortamda Lenin şöyle yazıyor:

"Öyle dönemler vardır ki, hükümetle ilerici toplumsal çıkarlardan kaynaklanan her çatışma, ne kadar küçük olursa osun, belli koşullar altında (ki bizim desteğimiz bunlardan biridir) genel bir yangına büyüyebilir. ... Bu nedenle proletaryaya her liberal ve demokratik protestoyu açıklamak, işçilerin aktif katılımı ile onu genişletip desteklemek bizim bağlayıcı görevimizdir. ... Bu çatışmaların bir kısmının öneminin az olmasına ya da bunları genel bir yangına körüklemenin 'ümitsizliğine' burun kıvıranlar, *her yönlü siyasal ajitasyonun proletaryanın siyasal eğitiminin yaşamsal çıkarları ile bir bütün olarak toplumsal gelişmenin, tüm halkın, yani onun tüm demokratik unsurlarının yaşamsal çıkarlarının üst üste düştüğü bir odak olduğunu anlamıyorlar.* Her liberal konu ile ilgilenmek, ona karşı kendi sosyal demokrat (komünist—*İ.S.)* tutumumuzu belirlemek, proletaryanın onun çözümünde aktif görev almasına ve kendi proleter yollarıyla çözülmesine yardımcı olmak bizim doğrudan görevimizdir. Bunlarla ilgilenmekten geri duranlar (niyetleri ne olursa olsun) gerçekten liberalleri kumanda noktasında bırakırlar, işçilerin eğitimini onların eline terkeder ve *siyasal savaşımda hegemonyayı son analizde burjuva demokrasisinin liderleri olan unsurlara teslim ederler.*

"(...)

"Özellikle siyasal savaşım konusunda, 'sınıf bakış açısı' proletaryanın her demokratik harekete bir itme vermesini gerektirir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İng. basım, c.5, s.340-342) (abç)

Lenin'in bu sözleri *Ne Yapmalı* kitabının yazılışı ile eş zamanlıdır. Bu bir rastlantı değildir. Nesnel koşullar belirleyici siyasal hedeflere ve örgütsel görevlere sınıf savaşımının yasallıkları ile bağlıdır. Farklı ülkelerde benzeri koşullar, benzeri siyasal hedef ve örgütsel görevleri öngörür.

Halkın değişik kesimlerinin toplumsal gelişmenin önünde duran ana düşmana yönelmiş hoşnutsuzluklarının, karşı çıkışlarının, şu ya da bu burjuva kesimin değirmenine su taşıması ya da kör patlamaların çölünde buharlaşıp gitmesi yerine tek bir kanalda, proletaryanın devrim kanalında birleşmesi ancak gerçek bir komünist partisinin aracılığı ile olabilir.

"Halkımızın alın yazısını değiştirebilmek için tek yol proletarya hegemonyasında demokrasi savaşımının içinden yükselecek, sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimidir. Bunun için de, yürüdü mü yeri göğü sarsan bir komünist partisi gereklidir." (R. Yürükoğlu, *Faşizmin Çözülüşü,* s.85)

Her sınıf, her toplumsal kesim, kendiliğindenlik düzeyinde şu ya da bu demokratik istem için savaşır ve bu savaşım için gerekli örgütlerini aşağıdan yukarı yaratabilir, yaratır da. Ancak tüm bu savaşımların tek bir sancak altında, proletaryanın sancağı altında birleşmesi yığınların kendiliğinden ulaşabileceği birşey değildir. Bu ancak ve ancak komünist partisinin aracılığı ile olabilir.

Halkın ana düşmana karşı muhalefetini birleştirebilmesi için, işçi sınıfının önce toplumdaki tüm sınıf ve katmanları karşılıklı konumları, çıkarları, savaşım hedefleri, güçleri ile bir bütün olarak görebilen bir bakış açısı edinmesi gerekir. İşçilerin bir sınıf olarak işçi-işveren ilişkileri çerçevesinde kendiliğinden edindikleri pratik deneyler bu bakış açısını onlara kazandıramaz. İşçi sınıfının kendiliğinden hareketi en ileri noktasında sınıf sendikacılığının savaşım örgütlerini yaratır ki bu örgütler deneysel düzeyde bilincin vücut buluşudur. İşçi sınıfının misyonu açısından yetersizdir. Gerekli olan bilimsel teorik düşüncenin, bilimsel bilincin bakış açısıdır. Bu da ancak, işçi sınıfının kendiliğinden hareketinin alanı dışında, komünist partisinde vücut bulur. Parti, propaganda ve ajitasyon yoluyla bu bilinci işçi sınıfına dışarıdan taşır, onu siyasal olarak eğitir, sınıfa komünist bakış açısını kazandırır.

Halkın ana düşmana karşı muhalefetini birleştirebilmek için işçi sınıfının siyasal eğitimi mutlak gereklidir. Bunsuz hiçbir şey başarılamaz. Ancak bu yeterli değildir. Partinin halkın her kesiminde örgütlenmesi ve onların tüm demokratik istemlerinin sözcülüğünü yapması gerekir. Bunsuz işçi sınıfının gerçek siyasal sınıf bilinciyle eğitimi olanaksızdır. Lenin'in şu sözleri bunu çok güzel anlatıyor:

"İşçilere siyasal bilgi götürmek için sosyal demokratların (komünistlerin — *İ.S.) toplumun tüm sınıflarının içine girmesi* gerekir, kendi ordu birliklerini her yöne yollamaları gerekir.

"(...)

"Sosyal demokratın (komünistin—*İ.S.)* ülküsü sendika sekreterliği olmamalı, zorbalık ve baskının her belirtisine, nerede ortaya çıkarsa çıksın, hangi sınıf ve tabakayı etkilerse etkilesin karşı çıkan, tüm bu belirtileri genelleyip polis şiddeti ve kapitalist sömürünün tek bir tablosunu üreten, ne denli küçük olursa olsun, her olaydan, proletaryanın kurtuluşu için mücadelenin dünya-tarihsel önemini *herkese* anlatabilmek, sosyalist inançlarını ve demokratik istemlerini herkesin önünde öne sürmek için yararlanabilen halkın sözcüsü olmalıdır.

"(...)

"'Toplumun tüm sınıflarının' içine teorisyenler, propagandistler, ajitatörler ve örgütçüler olarak gitmeliyiz. Sosyal demokratların (komünistlerin—*İ.S.)* değişik sınıfların toplumsal ve siyasal durumlarını tüm özgül yönleriyle incelemeyi amaçlaması gerektiğinden kimsenin kuşkusu yoktur. ... Elbette ana mesele tüm halk kesimleri arasında propaganda ve *ajitasyondur. ... Bir demokratı* dinlemek isteyecek tüm toplumsal sınıfların temsilcilerinin katıldığı toplantılar yapmanın yollarını ve araçlarını bulmalıyız. Çünkü 'komünistin her devrimci hareketi desteklediğini' pratikte unutan, sosyal demokrat (komünist—*İ.S.)* değildir, bu nedenle *tüm halkın önündeki genel demokratik görevleri,* kendi sosyalist inançlarımızı bir an olsun saklamadan vurgulamaya ve açıklamaya mecburuz. *Her genel demokratik sorunu* ortaya çıkarmada, vurgulamada ve çözmede *herkesten önde olmak* zorunda olduğunu pratikte unutan, sosyal demokrat (komünist—*İ.S.)* değildir." (Lenin, Ne Yapmalı, *agy,* c.5, s.422-425)

Gerçekten de proletaryanın zaferi demokrasi savaşımını kazanmayı, proletarya hegemonyasını öngörür. Demokrasi savaşımını kazanmak ise komünist partisini öngörür.

Proletarya hegemonyasının taşı, tuğlası, harcı demokratik istemlerdir. Bu malzeme ile tüm halk muhalefetinin birleştiği proleter devrimin kalesini kurabilecek bilim ve beceri komünist partisindedir. Demokratik istemleri küçümseyenler kendiliğindenciliğin sözcüleridir derken en küçük bir yakıştırma yapmıyoruz. "Demokrasi" adına proletarya hegemonyasını reddeden Yüro-komünistler gibi onlar da varlık nedenlerini anlayamıyorlar.

Tam da bu nedenle bugün Türkiye'de savaşkan, güçlü bir komünist partisinin varlığı, ülkenin önündeki ikilemi — ya faşizm ya devrim ikilemini — devrim yolundan çözmek için belirleyici olacaktır.

Halkın hoşnutsuzluğu faşist devletin taban bulamamasını getirdi. Faşizmi, güçlerini üslendireceği bir liman bulamadan toplumun çevresinde dönüp duran bir zırhlı gemiye döndürdü, çözülmek zorunda bıraktı. Faşizmin kalkmasıyla burjuvazinin çeşitli kesimleri arasında, sorunların çözülememiş olmasının etkisiyle daha da keskinleşen bir çatışma su üstüne çıktı. Bugün hareketlenen burjuva muhalefet kaçınılmaz olarak yığınları siyasal savaşımın içine çekmekte, siyasal yaşamın termometresi yükselmektedir. Ortam siyasal savaşımın zorla bastırıldığı ya da emperyalist burjuvazinin açlara pasta dağıtacak kadar elinin bol olduğu dingin ortamlardan farklıdır. Siyasal yaşamın yoğunlaşması, proletaryanın tarihsel misyonu doğrultusunda siyasal eğitiminin çok daha hızla gerçekleştirilebilmesi için elverişli koşullar demektir. Dingin ortamların birkaç yılda elde edebileceği siyasal deneyimi kısa bir süre içinde elde edebilmeye elverişli koşullar demektir. Bugün faşizmin ortadan kalkmış olmasına, sınıf savaşımının yavaştan yükselmeye başlamasına rağmen başta otoriter eğilimli gerici bir hükümetin varlığı demokrasi isteminin çok daha geniş kesimlerden, çok daha açık ve yüksek sesle dile gelmesine neden oluyor.

Proletaryanın değişik sınıf ve katmanların konumunu, istemlerini öğrenmesi, kendi öncü işlevinin bilincine toplumsal pratik temelinde varması için ortam gerekli malzemeyi sağlıyor.

Öte yandan işçi sınıfı, hem faşizm döneminde hem bugün saldırının sivri ucuna hedef oldu, oluyor. Yaşam koşulları hızla kötüleşti. Ekonomik savaşım için gerekli örgütsel araçlarına bile sınırlama üstüne sınırlama konmuş durumdadır. İşçi sınıfı öfke, savaşım isteği ve savaşım kararlılığı ile doludur. Bugün gerici rejimin asıl olarak dizginlemeye çalıştığı bu birikimin açık, bağımsız siyasal eyleme dönüşmesidir. Türkiye işçi sınıfı üretimde tuttuğu çok önemli yer yanında yıllardır yüksek sınıf savaşlarında biriktirdiği devrimci savaş deneyimiyle de bugün her zaman olduğundan çok daha fazla diğer halk tabakalarının gözünde demokrasi savaşımında öne atılabilecek, halk muhalefetini peşinden sürükleyebilecek öncü güç durumundadır.

Bu elverişli koşullardan, ancak ve ancak tüm ülke çapında merkezi olarak örgütlenmiş, büyük bir enerji ile çalışabilen bir komünist partisi ve onun propaganda ve ajitasyonu ve eylemi ile yararlanılabilir. Bu yapılamazsa hoşnutsuzluk burjuva kanallara akacaktır.

Komünist partisi işlevini yerine getirebildiği ölçüde bu koşullar iki toplumsal gelişmeyi daha hızlandıracaktır: Yönetici sınıf kampında çözülme, halk muhalefeti kampında komünist partisini *burjuva devletinin karşıt ucu olan siyasal güç* olarak görme. Çünkü kriz dönemi, yönetici sınıfın yürütme zorluklarının öne çıktığı, dolayısıyla yönetici sınıfın temsil ettiği genel ortak çıkarlar otoritesinin — dolayısıyla devletin otoritesinin toparlayıcı etkisinin — halkın ve çatısan farklı çıkar guruplarının gözünde azaldığı dönemlerdir. Tam da bu nedenle, halk muhalefetinin, sözcülüğünü etkin bir biçimde yapabilecek alternatif bir siyasal gücün etrafında birleşme güdüsünün hızla öne çıkacağı dönemlerdir.

Bu koşullarda güçlü bir komünist partisinin varlığı proletarya hegemonyasının kurulabilmesi, yokluğu ise devrimci birikimlerin komünist olmayan kanallara akarak doğrudan ya da dolaylı tüketilmesi demektir.

Yaşadığımız ara dönem aynı zamanda kriz dönemidir. Gittikçe keskinleşecek, sertleşecek sınıf savaşları dönemidir. Sınıfların karşılıklı konumunun gidip geldiği dönemlerdir. Bu çalkantılarda halk muhalefetinin sürekli, dayanıklı, sallantısız ve büyük bir enerji ile savaşan bir öncüye her zaman olduğundan daha fazla gereksinimi vardır. *Güçlü* bir komünist partisi halkın tüm savaş geleneklerinin kalıtımının, siyasal savaşım kültürünün taşıyıcısıdır. Bunları her zaman canlı tutan büyük bir rezervuar gibidir. Bu ara dönemde olası küçük yenilgilerin düzenli geri çekilmeden öte bozgunlara dönüşmesinin, geçici gerilemelerin yığınlarda moral bozukluğuna yol açmasının önündeki barajdır. Her yenilginin ardından sıfırdan başlamadan, yeniden güç biriktirmenin, doğru anda doğru hedefe yeniden saldırıyı örgütleyebilmenin tek güvenilir dayanağıdır.

1902'de Lenin Bolşevik Parti'yi bu anlayışla kurmasaydı 1905 yenilgisinden 12 yıl gibi kısa bir süre sonra devrimi gerçekleştirmek herhalde olanaklı olmazdı.

Biz de Lenin'in gösterdiği yoldan yürüyoruz. Partimizi onun anlayışı ile kurduk. Şimdi onu güçlendirmek için büyük bir enerji ile savaşıyoruz. Proletaryanın komünizmi kurma amacı doğrultusunda savaşımı ile Türkiye'de halkın demokrasi için savaşımının hızla iç içe geçip kenetlendiği bu tarihsel dönemeçte, partimiz proletarya hegemonyasında sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimini utkuya ulaştıracaktır.

AP ve onun mirasını devralan DYP, öyle görünüyor ki, emekçi halktan çok, resmilerin önemli bir bölümünü peşinden sürüklemeyi başarmış durumdadır.

Doğru yol kime göre doğru yolda olabilir

Emine Engin

Resmilerin Avrupa'daki Türkiyeliler için iki yıldır çıkardıkları 15 günlük *Türkiye Postası*, son aylarda akıl almaz bir çizgiye girdi. Bu çizgiyi bir örnekle açıklamak, Türkiye'deki okurlarımıza hem resmilerin bugünkü durumu, hem de Sol Birlik'in içyüzü hakkında bilgi vermek açısından yararlı olacaktır.

Türkiye Postası'ndaki bu çizgi kayması, bir süre önce gazetede yapılan bazı "yenilikler"in ardından geldi. Gazetenin iç düzeni değişti, köşe yazıları ve yazarlarında değişiklik yapıldı. Aynı sıralarda Sol Birlik kuruldu. Bunların ardından gazetede akıl almaz bir sağ çizgi sırıttı. Bugün bu gazete düpedüz burjuva bir çizgidedir. Bu, Sol Birlik'in nasıl bir sol olduğunu ve kiminle birlik hasretiyle yandığını da çok güzel gösteriyor.

Şimdi, *Türkiye Postası*'nın yeni çizgisine vereceğimiz örneğe geçelim. Örnek, *Türkiye Postası*'nın 57. sayısının başyazısıdır. Bu nedenle yazının tümünü veriyoruz:

"Hangi yol?

"*Türkiye Postası*'nın bu sayısı baskıya verilirken Doğru Yol Partisi'nin kongresi henüz başlamamıştı. Bu yüzden kongrenin gidişatı ve sonuçları hakkında birşey söylemesek de DYP kongresi karşısında kayıtsız kalmadığımızı söyleyebiliriz.

"Basın haftalardır DYP kongresini tartışıyor. Yer yer mesele genel başkanlığı kim kazanacak meselesiymiş gibi, bu da yalnızca kişiler veya hizipler arasında bir çekişmeymiş gibi gösterilmek isteniyor. Biz DYP kongresine böyle dar açıdan bakmayı doğru bulmuyoruz.

"Büyük sermaye çevrelerinin çıkarlarını temsil eden fakat emekçi halkın da önemli bir bölümünü peşinden sürüklemeyi başarmış olan AP'nin mirasını devralan DYP bir yol ayrımına yaklaşıyor. Ya kuruluşundan beri Evren diktatörlüğüne karşı olduğunu hissettiren, cuntacıların baskılarına boyun eğmeyen bir parti olarak kazandığı kişiliğini koruyacak, ya da gittikçe yıpranan ANAP iktidarına göstermelik bir alternatif arayanların dümen suyuna girerek zorbalık rejiminin icazetli partileri arasına katılacak.

"Ancak eğer birinci yol seçilirse partinin ismine uygun bir tutum takınılmış olur ve DYP Türkiye'nin bugün içine düşürüldüğü durumdan kurtarılmasına bir katkıda bulunabilir. Yok eğer ikinci yola girilirse DYP kısa zamanda ANAP'ın geldiği noktaya gelir.

"DYP'nin kaderini belirleyecek olan bu tarihsel kararın verilmesinde kuşkusuz başkanlık seçimi de bir rol oynayacak. Adaylardan Yazar'ın yüklendiği görevin DYP'yi bugünkü rejimle uzlaştırmak olduğunu Mısır'daki sağır sultan bile duydu. Bu gerçeği 'biz holdinglerin partisi olmayacağız' diyerek Yazar'a karşı çıkan DYP'liler de dile getiriyorlar.

"Önde gelen DYP'liler sık sık 6 Kasım 1983'te yapılmış olan seçimlerin demokratik olmadığını, milli iradeyi yansıtmadığını söylediler, söylüyorlar. *Bu değerlendirmeye tamamen katılıyoruz.* Bu değerlendirmenin mantıki sonuçlarını birlikte düşünelim:

"6 Kasım seçimleri demokratik değilse, 1982 Kasımında yapılan anayasa referandumu hiç mi hiç demokratik değildi. Eğer demokrasi isteniyorsa ülkeye zorla dayatılan bu anayasanın değiştirilmesi zorunludur.

"Bu anti-demokratik ortamda, milli iradeyi çiğneyerek hükümet eden iktidarlar döneminde yapılan yargılamaların, verilen cezaların adaletle, hukukla bir ilgisi yoktur. Demek ki en kısa zamanda bir genel af çıkarılmalıdır.

"BBC'nin Türkçe yayını geçenlerde DYP kongresine kapatılmış bütün eski partilerin genel başkanlarının (bu arada Doğu Perinçek ve Türkeş'in yanısıra Bülent Ecevit ve Mehmet Ali Aybar'ın da) davet edildiklerini haber verdi. Sadece Mehmet Ali Aybar'ın, Ecevit'in değil, birçok DYP'linin de faşist teröristlerin başbuğu Türkeş'in yanında iç rahatlığıyla oturacaklarını sanmıyoruz. Yine de bu davette *yeni olanın* Türkeş'in çağrılmasının değil, Ecevit ile Aybar'ın çağrılması olduğunu da unutmamalı.

"Anlaşılan DYP yönetimi diktatörlüğe karşı olan, daha doğrusu diktatörlüğün 'hışmına uğramış olan' güçlerin hiç olmazsa bir bölümüyle birlikte hareketten yana olduğunu göstermek istiyor. Bu anlayışın üzerinde durmak gerekir. Üzerinde durmak gerekir, çünkü bugün gerçekten hiçbir parti tek başına diktatörlüğü aşıp Türkiye'de demokrasiyi kuramaz.

"Evren'in 28 Nisan'da Antalya'da ve 30 Nisan'da Bodrum'da yaptığı konuşmalar demokrasi isteyenlerin önünde kimin, hangi güçlerin dikildiğini bir kere daha ortaya koydu. Milli iradenin egemen olacağı demokratik bir Türkiye'yi içlerine sindiremeyenleri küçümsememek gerek. Bunlar halka dayanmıyorlar, halka güvenmiyorlar. Süngüye, dipçiğe ve herşeyden önce de kölece bağlandıkları Amerikan emperyalizmine güveniyorlar.

"DYP kongresi diktatörlüğe karşı olan güçlerin, demokratik Türkiye uğruna mücadeleyi en önemli mesele olarak gören yurttaşların birlikte hareketine katkıda bulunduğu ölçüde, diktatörlükle uzlaşma arayanların önünü kestiği ölçüde *doğru yolda* ilerlemiş olacaktır."

Bu yazıda, Cindoruk seçilirse DYP'nin doğru yolda olacağı açıkça yazılmış. Cindoruk seçildiğine göre şimdi DYP doğru yoldadır ve "Türkiye'nin bugün içine düşürüldüğü durumdan kurtarılmasına bir katkıda bulunabilir"! Büyük sermaye çevrelerinin çıkarlarını temsil ettiği söylenen bu parti Türkiye'nin kurtarılmasına katkıda bulunabiliyorsa, "doğru yol" ve "kurtarılma" kavramları tam bir burjuva içerikle kullanılıyor demektir. AP ve onun mirasını devralan DYP, emekçi halktan çok, resmilerin önemli bir bölümünü peşinden sürüklemeyi başarmış durumdadır!

Türkiye Postası "milli irade" kavramını da aynen DYP'ler, SODEP'ler gibi, yani tam bir burjuva içerikle kullanıyor, 6 Kasım seçimlerinin milli iradeyi yansıtmadığına ilişkin değerlendirmeye tamamen katılıyorlarmış! Evet 6 Kasım seçimlerinde burjuva işleyişler açısından bile güdümlülük, çarpıklık, anti-demokratiklik vardır. Ama iş "milli irade"ye gelince, yalnızca 6 Kasım değil, 1969, 1977 vb. gibi eski seçimler de milli iradeyi yansıtmaz. Burjuva düzenindeki seçimlerin milli iradeyi yansıttığı, burjuvazinin görüşüdür. *Türkiye Postası* da bu görüşü paylaşıyor ve "milli iradeyi yansıtan bir seçim" hedefinde DYP ile anlaşıyor.

Türkiye Postası, DYP'nin "birlikte hareketten yana" tutumlarından çok hoşnuttur. Türkeş'in çağrıldığı DYP kongresine Ecevit ve Aybar'ın da çağrılmasını yeni ve olumlu olarak yorumluyor. Bunu DYP'nin de Sol Birlik'e girebileceğine ilişkin bir işaret sayıyor. Böylece Sol Birlik'in özlemleri açıkça sergilenmiş oluyor.

Evren, milli iradenin egemen olacağı demokratik bir Türkiye'ye karşı, halka dayanmıyor, halka güvenmiyor, süngüye, dipçiğe, Amerikan emperyalizmine güveniyor. Bu tamam ama DYP bunun tam tersi mi? Yani milli iradenin egemen olacağı demokratik bir Türkiye'den yana, halka dayanıyor, güveniyor, süngüye, dipçiğe ve Amerikan emperyalizmine güvenmiyor mu? DYP'yi böyle göstermek ilericilikle bile bağdaşmaz.

Türkiye Postası'na göre hiçbir parti tek başına diktatörlüğü aşıp Türkiye'de demokrasiyi kuramaz. Biz savaşımın sonunu kadrolar belirleyecek dediğimiz zaman, artık menşeviklikten bile çıkmış resmiler, o zamanlar, yığınlar da yığınlar diye tutturmuşlardı. Biz de onlara demiştik ki, elbette yığınlar ayağa kalkmadan savaş kazanılmaz ama savaşın yolunu, dolayısıyla sonunu belirlemede, bu savaşa kurmaylık etmede kadrolar belirleyecidir. Şimdi demokrasiyi partiler kuracak diyorlar. Nerede kaldı yığınlar?

İşçi sınıfımızın, emekçi halkın Türkiye'de demokrasiyi kurmak için ne DYP'ye, ne SODEP'e ne de bu çizgisiyle Sol Birlik'e ihtiyaç vardır. İhtiyaç demokrasi kavgasını burjuva legalitesine hapsetmeyen, burjuva kuyrukçuluğu yapmayan, kavgayı dolu dizgin yürüten, savaşın yolunu ve sonunu doğru belirleyecek kadrolara sahip olan güçlü bir komünist partisinedir. Türkiye Komünist Partisi — *İşçinin Sesi*'nin 5(1). Kongresi bu ihtiyacı giderme yolunda önemli bir adım oldu. Bilincimiz ve yolumuz aydınlık, yüreğimiz ateş, elimizde silahımız-Partimiz, burjuvazinin ve oportünizmin karşısında savaş meydanlarındayız! Her ikisine de hodri meydan!

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

5(1). Kongre'nin yolundan
komünist partisiyle silahlan!
Yıl:12, Sayı:285, 24 Haziran 1985

Bugün sol hareketin genel durumunu belirleyen, bilinçli ya da bilinçsiz, şu ya da bu ölçüde, şu ya da bu ulusal kılıkta ama hemen hemen tüm örgütlerin burjuva kuyrukçuluğu yapmalarıdır. Bu genel bir hastalıktır. Bunu hastalık diye görmeyenler var. Bunlar iflah olmaz. Bunu hastalık olarak görebilecek ve düzeltebilecek olanlar var. Bugünden düzeltmek kendi ellerindedir. Onlar bugünden düzeltmezlerse, sessiz öfkesiyle faşizmi çözmede belirleyici etken olan işçi sınıfımız alanlara çıktığında, iflah olmazları sergileyip sol hareketten itecek, düzelmeye yatkın olanları da düzeltecektir.

Sol hareketin durumu

Cemile Çakmak

Bu çek-alda, Türkiye sol hareketinin durumunu yansıtmaya çalışacağız.

Bunu verisel bir biçimde yapabilmek amacıyla, Türkiye sol hareketi içindeki örgütlerin hiçbirini ayırdetmeden, elimize geçen yayınlardan aşağıdaki dökümü hazırladık. Bu dökümde, elimize yayını geçmiş örgütlerin Türkiye'nin bugünkü durumuna ve görevlere ilişkin görüşlerini, bu arada bazılarının bizim durum değerlendirmemize yöneltikleri "eleştiri"leri aktarıyoruz. Son aylarda elimize yayını geçmemiş olan örgütleri, yayınları elimize geçmediği için döküme katamadık.

Örgütlerin görüşlerinden sonra, sol hareketin geneline ilişkin bazı noktalara işaret eden, ayrıca dökümde adı geçen bazı örgütlerin konumuna ve çeşitli görüşlerine de kısaca değinen bir değerlendirme yazısı geliyor.

Sol Birlik

Bugün ülkemizde faşist bir diktatörlük var. Bu, emperyalistler ve yerli işbirlikçileri tarafından, halkın mücadelesini bastırmak, onu örgütsüz, silahsız bırakmak ve bu koşullarda emperyalistlerin ve Türkiye tekelci sermayesinin istemlerini kolayca yaşama geçirmek için getirildi. Geçen 4,5 yıl içinde önceden varolduğu kadarıyla demokratik hak ve özgürlükler, kurumlar yok edildi, devlet aygıtı faşistleştirildi, halk ağır baskı altına alındı, açlığa itildi.

Bunun içindir ki şimdi kitlelerin önünde en acil görev faşist rejimi yıkmak, demokrasinin önündeki bu en ciddi engeli ortadan kaldırmaktır. Yığınların politik mücadele alanına çekilmesi, onların enerjisinin seferber edilmesi ve daha ileri hedeflere yöneltilmesi öncelikle bu en gerici, en saldırgan düşmanı yenmeye bağlıdır. Bunu başarmak ise en geniş halk kesimlerini, tüm demokrasi güçlerini, faşizmden zarar gören ve onu istemeyen herkesi biraraya getirmeye, faşizme karşı onların güçlerini birleştirmeye ve eyleme geçirmeye bağlıdır.

(...)

Biz, faşist diktatörlüğü yıkmak için en geniş güçleri bir araya getirmek zorundayız ve bunu ancak onların haklı istemlerine cevap veren bir program üzerinde başarabiliriz. Demokratik Güçbirliği programının bir devrim programı olmadığı açık birşeydir. Anti-faşist program adına kitlelere bir devrim programı sunmak, daha baştan, anti-faşist güçlerin önemli bir bölümünü birlik çerçevesinin dışında bırakmak olurdu. Çünkü faşizme karşı olan herkes, biz sol partiler gibi düşünmüyor. ...

Onlara, ortaklaşa varmayı önerdiğimiz temel politik hedef şudur: "Faşist diktatörlüğe son vermek, onun kukla parlamentosunu ve hükümetini dağıtmak ve geniş anti-faşist demokrasi ve barış güçlerinin temsilcilerinden oluşan bir hükümet kurmak".

Açıktır ki bu bir devrim hükümeti önerisi değildir. Ama böyle birşeyin başarılması ülkenin politik ve toplumsal yaşamında önemli bir değişme olacak ve daha da önemli ve ileri değişikliklere yolu açabilecektir. Bu, herşeyden önce faşizmin iktidardan uzaklaştırılması ve faşist kurumlaşmanın ortadan kaldırılması olacaktır.

Diğer yandan, demokratik güçbirliği programında belirlenmiş olan tüm öteki istemler, yaşama geçirildiği zaman, herbiri ülkenin politik ve toplumsal yaşamında demokrasi güçlerinden, emekçi kitlelerden yana önemli değişmelere yol açacaktır. *(Sol Birlik,* 1 Haziran 1985, sayı:2, s. 2)

TKP(Resmi)

Büyük sermaye çevrelerinin çıkarlarını temsil eden fakat emekçi halkın da önemli bir bölümünü peşinden sürüklemeyi başarmış olan AP'nin mirasını devralan DYP bir yol ayrımına yaklaşıyor. Ya kuruluşundan beri Evren diktatörlüğüne karşı olduğunu hissettiren, cuntacıların baskılarına boyun eğmeyen bir parti olarak kazandığı kişiliğini koruyacak, ya da gittikçe yıpranan ANAP iktidarına göstermelik bir alternatif arayanların dümen suyuna girerek zorbalık rejiminin icazetli partileri arasına katılacak.

Ancak eğer birinci yol seçilirse partinin ismine uygun bir tutum takınılmış olur ve DYP Türkiye'nin bugün içine düşürüldüğü durumdan kurtarılmasına bir katkıda bulunabilir. Yok eğer ikinci yola girilirse DYP kısa zamanda ANAP'ın geldiği noktaya gelir.

(...)

... Sadece Mehmet Ali Aybar'ın, Ecevit'in değil, birçok DYP'linin de faşist teröristlerin başbuğu Türkeş'in yanında iç rahatlığıyla oturacaklarını sanmıyoruz. Yine de bu davette *yeni olanın* Türkeş'in çağrılmasının değil, Ecevit ile Aybar'ın çağrılması olduğunu da unutmamalı.

Anlaşılan DYP yönetimi diktatörlüğe karşı olan, daha doğrusu diktatörlüğün "hışmına uğramış olan" güçlerin hiç olmazsa bir bölümüyle birlikte hareketten yana olduğunu göstermek istiyor. Bu anlayışın üzerinde durmak gerekir. Üzerine durmak gerekir, çünkü bugün gerçekten hiçbir parti tek başına diktatörlüğü aşıp Türkiye'de demokrasiyi kuramaz.

(...)

DYP kongresi diktatörlüğe karşı olan güçlerin, demokratik Türkiye uğruna mücadeleyi en önemli mesele olarak gören yurttaşların birlikte hareketine katkıda bulunduğu ölçüde diktatörlükle uzlaşma arayanların önünü kestiği ölçüde *doğru yolda* ilerlemiş olacaktır. *(Türkiye Postası,* 17 Mayıs 1985, sayı:57, s.1-2)

TSİP

Türkiye'de sol yasaklı, solcular ya hapiste ya sürgünde, ya da yer altına (illegaliteye) sürülmüşken, aşırı sağ iktidardadır. Hem K. Evren cuntası ile, hem de T. Özal'ın Partisi ve yönetimiyle iktidardadır. Yani "tehlikeli gidiş" dedikleri şey zaten vakıadır. Türkeş'çi faşistler devletin her kademesinde, TRT'de, parlamentoda, Anavatan Partisi'nde, Özal yönetiminin en tepelerinde her yerde hazır ve nazırlar. Bu ölçüde meşruiyet ve itibara hiç bir devirde sahip olmamışlardı. Gün onların günü. Bunun şaşılacak bir yanı da yok. Çünkü faşizm iktidardadır! *(Dayanışma,* Mayıs 1985, sayı:34, s.1)

Sonuç olarak 12 Eylül Cuntası önce sola darbe indirerek, işçi sınıfının, aydınların, tüm emekçi halkın siyasal olan ya da olmayan bütün örgütlenmelerine saldırarak, aydınları da sindirip nötralize ederek otoritesini kurmuş ve kurumlaştırmıştır.

Ve ortada herhangi bir özgürlük bırakmadığı içindir ki, kendi dışında ve kendisinin gösterdiği yollar, formüller dışında hiçbir alternatif bulunmadığı kanısını tam bir çaresizlik ve umutsuzluk umacısı halinde kitlelere yaymıştır.

Böyle bir atmosfer yarattığı ve kitleleri terörize ettiği için, baskıdan bunalan kitlelere zorla anayasasını kabul ettirmiştir. Böyle olduğu içindir ki, bir yıl sonra yığınlar 12 Eylül darbesinin mimarlarından Turgut Özal'a yılana sarılır gibi sarılmışlar, onu Cunta'ya alternatif bir ehven-i şer saymışlardır.

Böylece geniş emekçi katmaların çaresizlik, yılgınlık, çıkışsızlık, korku, umutsuzluk psikozları altında tutsaklaştırılması, zorbalığa karşı suskunlaşması *şimdilik* sağlanmış durumdadır. *(Kitle,* Mayıs 1985, sayı:283, s.9, 15)

TKSP

İç ve dış kamuoyu faşist rejimi ve onun kukla hükümetini politik af konusunda zorluyor. Sıkıyönetim, daha bir yıl öncesi, kitleler arasında yükselen af istemlerinin basına yansımaması için sansür koydu. Ama bu yöndeki mücadele durmadı. Sözde muhalefet partileri bu konuda tabandan zorlanıyorlar ve birşeyler demek gereğini duyuyorlar.

Ama faşist rejim kitlelerin sesine aldırmıyor. ...

(...)

Faşist rejim, iç ve dış kamuoyunun zorlamasıyla göstermelik bir affı da sahneleyebilir. Bunun da işaretleri var. Ancak bununla esas olarak içerdeki faşist katilleri, MSP'lileri (eğer kaldıysa) bırakmayı amaçlıyorlar. ...

(...)

Politik tutukluların özgürlüğe kavuşması ise en başta halklarımızın mücadelesiyle olacaktır. Politik tutuklulara özgürlük istemini elden bırakmamalıyız. Bunu yığınlara mal etmeli ve dış kamuoyunun desteğini genişletmeliyiz. *(Riya Azadi,* Nisan-Mayıs 1985 s.1-15)

TKEP

İ.Sesi'nin birliklerle arasının eskiden beri iyi olmadığı bilinir. O kadar değişik, dünyada bir eşi daha bulunmayan bir siyasettir ki İ. Sesi; hiçbir birlik içinde yer alamaz. Geçmişte FKBDC içinde yer alması da aslında onu içinden ayrıldığı örgüte karşı bir cephe durumuna getirmek amacını taşıyordu. Buna ulaşamayacağını anladığı anda ayrıldı. İçinde bulunduğu süre içinde de çalışmalara olumlu bir katkısı pek olmadı.

İ.Sesi için birlik, devrimin çıkarları doğrultusunda yer alınacak ve savunulacak birşey değil; İ. Sesi'nin çıkarlarına doğrudan hizmet edecek bir araçtır.

İ.Sesi S. Birlik için söyle diyor:

> "Bugün faşizm var demek, bilinçli ya da bilinçsiz burjuva kuyrukçuluğudur, ihanettir. Menşeviklerin 5 partiyle kurdukları sol birlik, işte böyle bilinçli, örgütlü ve birleşik bir ihanet girişimidir." (İ.Sesi, sayı:275)

Yazının yazarı Emine Engin Türkiye solunda kızınca ağzına ve aklına geleni söylemesiyle tanınır. Bu örnekte de öyle, ama yıllardır duya duya bu ifadeleri ciddiye alan da pek kalmadı.

Nereden doğuyor bu suçlama? İ.Sesi faşizm kalkmıştır diyor; S.Birlik demiyor. Bu nedenle de burjuva kuyrukçusu oluyor!

Faşizm sorununu İ. Sesi ile tartışmak gereksiz. Nedeni basit; İ.Sesi için politika birilerinin savunduğunun tersini söylemektir. Bu onun varlık tarzıdır. Eğer TKP halen, "askersel diktatörlük" dese idi, hiç kuşku olmamalı ki İ.Sesi de bugün faşizmin nasıl yerleşip kurumlaştığını savunur ve bunun için kanıtları sıralar olurdu.

Konuya tersinden de bakabiliriz: Faşizm kalkmıştır demek de; bugün asıl yönetimi ellerinde tutan ama bunu gizlemeye çalışan ve biraz kısıtlı da olsa 12 Eylül öncesi demokrasiye dönüldüğüne herkesi inandırmaya çalışan generallere hizmet olmuyor mu? İ. Sesi onların ekmeğine yağ sürmüyor mu? Teorik olarak evet, ama pratik olarak pek doğru sayılmaz. "Faşizmi çözdükten" sonra çözülmeye başlayan İ.Sesi'nde şu anda sürülecek yağ da yok! *(Emek,* Mart 1985, sayı:29, s.4, 12)

"... ANAP iktidarının üzerinden bir yıl geçmeden burjuvazi tarafından yeni iktidar alternatifleri aranıyor. Bütün bunlar politik bunalımın ulusal çapta krize doğru derinleşmesinin somut göstergeleridir" şeklindeki tesbitimiz yaşanan şu kısa süre tarafından da doğrulanıyor. Partimizin bu tesbitinin üzerinden henüz dört ay geçmeden Özal Hükümeti iyice pörsüdü. Bu durum Özal Hükümetinin çökmeye yüz tuttuğuna işarettir. Burjuvazi içine girdiği bu çözümsüzlükten kurtulmak için bir çok yolu daha deneyecektir. Ancak burjuvazi hangi çareye başvurursa vursun, 1984 Plenum tesbitlerinde belirtildiği gibi, "gelecekteki burjuva çözüm yönelimi ne olursa olsun köklü ve yapısal olan genel bunalımın bir ulusal krize doğru eğilim göstereceği kaçınılmazdır."

Faşizmin "incir yaprağı" durumunda olan Özal Hükümeti ve onunla birlikte generaller cuntasının da çürümesi, yakın gelecekte siyasi ortamın tahmin edilenden daha fazla kızışmasını gündeme getirebilir.

İşte böylesi bir gelecekle yüzyüze olduğumuz bir ortamda, Sol Birlik'in politik önemi bir kat daha artıyor. Ve Partimiz, böyle bir birliğin oluşumuna katkıda bulunmakla, devrimci demokrasi güçlerinin birliğini sağlama hedefine önemli bir adım atmış bulunuyor. Bundan sonraki görevi bu birliği yaşatmak, daha da geliştirip güçlendirerek, anti-faşist birleşik halk cephesinin kuruluşunu gerçekleştirmek için bütün gücüyle çalışmak olacaktır. *(Emek,* Mayıs 1985, sayı:30, s.5)

PKK

Kuzey-Batı Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, 21 Mart 1985'te ilan edilen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK)'nin kuruluşu ile yeni bir döneme girdi. ...

Partimiz uzun bir süreden beridir bu tarihsel adımı gerçekleştirebilmek için yoğun bir hazırlık sürdürmekteydi. Geçmişte yürütülen teorik çalışma ve ideolojik mücadele sonucu esas hedef olan öncünün kazanılması sorunu çözüme kavuşmuş ve o dönemin temel çalışma biçimi olan propaganda çalışması yerini artık kitle ajitasyonu ve örgütlenme çalışmasına terketmiştir. Öncünün kazanıldığı, hareketin kitleler içinde önemli bir sempati sağladığı, gerekli kadro birikiminin ortaya çıkarıldığı ve belli bir örgütlülük düzeyine ulaştırıldığı, Partinin yeniden inşasının temel taşlarının döşendiği ve kitleselleştirilmesi sorununun kendisini dayattığı bugün, yeni mücadele döneminin özellikleri gereği örgütlenme ve mücadelede daha ileri adımların atılabilmesi için Cephe bayrağının açılması zorunlu bir hal almıştır. ...

İçinde bulunduğumuz dönemde gerek ülkedeki koşullar ve gerekse bölgedeki gelişmeler, böyle bir adımın atılması için son derece uygundur. Günümüzde sistemler bölgede çatışma halindedirler. Sosyalist güçler, işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketlerinden oluşan ilerici-devrimci cephe her geçen gün gelişip güçlenmektedir. Kapitalist-emperyalist sistem tüm çabalarına rağmen kendi içinde istenilen bütünleşmeyi sağlamaktan uzaktır. Bölgedeki işbirlikçi yönetimler birçok konuda anlaşamamaktadırlar. Bir de buna İran ve Irak arasında süren savaş ve bölgedeki devrimci halk hareketlerinin gelişimi eklenince, ulusal kurtuluş mücadelesine yeni boyutlar kazandırmak için dış koşulların son derece olumlu olduğu açıkça gözlenmektedir. Yine Kürdistan'ın diğer parçalarında şu ya da bu oranda bir mücadelenin sürdürüldüğü bilinmektedir. Kuzey-Batı Kürdistan'da, 12 Eylül askeri-faşist darbesinin gerçekleştirilmesinden sonra yö-

netime gelen sömürgeci-faşist cunta, geliştirdiği azgın baskı, katliam ve soygun ortamında, işsizliği ve yoksulluğu daha da geliştirmiş; bir avuç hain dışındaki Kürdistan'ın tüm sınıf ve tabakalarını kendisinden uzaklaştırmıştır. Kürdistan işçi sınıfı zaten hiçbir zaman sahip olmadığı demokratik hak ve özgürlüklerden yoksunluğu yanında insanlık hak ve onurundan da tümden yoksun hale getirilmiştir. Bu yönetim altında işsizler ordusu alabildiğine artmış; maruz kaldığı açlık tehlikesi nedeniyle bu kesim içerisinde isyankarlık alabildiğine gelişmiştir. Ürünlerin karşılığını alamadığı yetmiyormuş gibi, elinde biriktirdiği en küçük değeri bile çeşitli soygun yöntemleriyle gaspedilen, sömürgeci-faşist yönetimin kolluk kuvvetlerinin günlük zulüm ve katliamını yaşayan köylülük, böyle bir yönetimden kurtulmak için tüm gücünü ulusal kurtuluş mücadelesine verecek bir aşamaya gelmiştir. Ulusal ve insanlık değerlerinden uzaklaştırılmaya çalışılan, kendisine hiçbir gelecek vaadedilmeyen Kürdistan gençliği ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinde en aktif bir biçimde yerini alarak, değerli kadro ve savaşçılar çıkarabilecek durumdadır. Esnaf, memur vb. küçük-burjuva kesimler kazançlarıyla yaşayamaz haldedirler. Eğer tüm bu kesimlere uygun yaklaşılırsa, büyük oranda mücadele saflarına kazandırılabilirler. Bunlar dışında zengin köylüler, tüccarlar, küçük feodeller ve hakim sınıflardan diğer bazı kesimler de farklı biçimlerde ve sınırlı da olsa bu rejimden zarar görmektedirler. Uygun yaklaşımlar ve ilişki biçimleriyle bu kesimlerinde mücadeleye desteklerinin sağlanması ya da en azından tarafsızlaştırılabilmeleri mümkündür.

(...)

İster reformist ve uzlaşıcı nitelikte, ister devrimci grupların gelişiminde olsun, elbette ülkemizin öteki parçalarındaki dost güçlerle de ittifaklarımız olacaktır. Ulusumuzun birer parçaları olarak bu güçlere uygun bir biçimde ve uygun ilişkilerle yaklaşmalıyız ve yaklaşacağız. Bu konuda ne kuyrukçu olmalı, ne de kendimizi tecrit etmeliyiz. *(Serxwebûn*, Mayıs 1985, sayı:41, s.21, 23)

Kurtuluş

Bugün cuntanın süngüsü altında yaşanan dört yıllık ekonomik toparlanma yerini hızla gerilemeye sarsıntıya bırakıyor. Türkiye ekonomisi 1968-72'de dört yıllık 1976-80'de beş yıllık sarsıntılar yaşarken, yani sarsıntılı yıllar uzarken, 1972-76'da beş yıl olan toparlanma dönemi bu sefer üç, üçbuçuk yılda bitiyor. Demek ki şimdi beş yıldan daha uzun sürmesini bekleyebileceğimiz yeni bir sarsıntı dönemine girdik ya da girmek üzereyiz. ...

(...)

... 1981'de *yeni* bir döneme girmiştik, seçimlerle ise tekrar *yeni* bir döneme girdik ve şimdi yine *yeni* bir döneme giriyoruz. Konjonktürler birbirini izliyor ve bizler müdahale edemiyoruz. İşçi sınıfının siyasi iradesi ortalarda yok. Ama bunu hazırlamanın koşulları tekrar oluşmaya başlıyor. *Yeni bir dönemi* tesbit etmek önümüze bu dönemin özelliklerini enine boyuna tartmak, yaratacağı olanakları bulup çıkarmak görevini veriyor. Bunu yaparken en önemli işaretler işçi sınıfından gelecek. İşçi sınıfının haleti ruhiyesindeki her türlü değişikliği, yeni öğeleri hemen fark etmek ve politik çalışmayı bunlara bağlamak hayati bir öneme sahiptir. ... *(Sosyalist İşçi*, Mart 1985, sayı:12, s.1-2)

Sosyalist İşçi 12. sayısında "yeni bir dönemin" başladığına işaret ediyor ve dikkatimizi yeni görevlere çekiyordu. O günden bu yana 'yeni dönem' olgunlaşmaya devam ediyor.

Yani kısaca dönemin özelliği olan ekonomik durgunluk gittikçe yerleşmeye başladı. *(Sosyalist İşçi*, Mayıs 1985, sayı:14, s.4)

Türkeş'in serbest bırakılması, baştan çok dar sınırlar içinde olmasına izin verilmiş olan siyasi faaliyetlerin bugün giderek yükselmiş olduğu bir düzeye tekabül etmektedir. Bu anlamda faşist lider Türkeş'in serbest bırakılması olayının dikkati çekmesi gereken önemli noktalardan birisi, siyasi hareketliliğin bugün ulaştığı düzey ve giderek daha da yükselme eğilimidir.

Bununla birlikte dikkat edilmesi gereken diğer nokta ise, faşist hareketin bu koşullarda sahip olduğu avantajlar ve bunlardan yararlanarak hızla güçlenmesidir. *(Sosyalist İşçi*, Mayıs 1985, sayı:14, s.4)

Dev-Yol

... Cunta, Türkiye'de emekten yana, halktan yana, iyiden doğrudan yana herşeye, herkese karşı bir "harp-ilanı"dır. Esasen faşizmin her türlüsü halka karşı ilan edilmiş bir savaştır. İster "cuntalı" olsun, ister "klasik biçimiyle", isterse "sömürge tipi faşizm"in "açık" ya da "kapalı" icrasıyla: Faşizm saldırganlıktır. Faşizm kudurganlıktır. Faşizm kan dökücülüktür. Faşizm demokrasi düşmanlığıdır. Faşizm emekçilerin iliklerine kadar sömürülmesidir. Faşizm Kürt Ulusu'na uygulanan jenosittir.

Ancak cunta, elbette bu baskı ve teröre dayalı politikaların dışında — onlarla birlikte — yaşamın ve toplumun tüm kesitlerine ilişkin "icraatları" ile kendi içinde bütünlük oluşturan bir sistemdir de.

(...)

... Devrimciler açısından cuntanın hayatın her alanında Türkiye Toplumu'na dikte ettirmeye çalıştığı sistemin bütün özellikleriyle incelenip deşifre edilmesi en gerekli ve acil sorunlardan birisidir.

Her ne kadar bu sistem cuntanın ilk günlerinde açık ve net olarak ortaya çıkmamışsa da, cuntanın halklarımıza açtığı savaşın Devrimci Yol tarafından kabul edilip bunun gereklerinin yerine getirilmeye çalışılması, "Cunta Sistemi"ne karşı bir savaştır. *(Devrimci İşçi*, Özel sayı, 30 Mart 1985, s.3)

TDKP

Türkiye Halkı,

İçinde yaşadığımız şartları hepimiz çok iyi biliyoruz; açlık, sefalet, baskı ve terör... Kısacası faşizm. Faşist çete ve onun siyasetçileri şimdi de bizleri 'Demokrasi Oyunu' ile aldatmaya çalışıyorlar. Halkın en küçük bir hak ve özgürlüğünün olmadığı; sömürüye karşı ve özgürlükten yana olan tüm ağızlara kilit vurulan, halkın toplantı, gösteri, örgütlenme vb. haklarının zerresinin bulunmadığı bir sistemi... yani faşizmi, bize 'demokrasi' diye yutturmaya çalışıyorlar. Bugün ortada gezinen, sağdan 'sol'a cuntanın bizzat kurdurduğu ya da onun izniyle kurulan tüm partiler de bu oyunun figüranlarıdırlar. Bu partilerin tümü bizlere boyun eğmeyi, faşizme karşı direnmemeyi, köleliği öneriyorlar. Aralarındaki sahte söz düellosu ve göstermelik ayrılıklar ise işin tuzu biberidir.

Sosyal emperyalist patronların uşağı TKP türünden revizyonist partiler ise çıkış yolunu burjuva partilerin peşinden gitmekde, onlarla yapılacak işbirliğinde görerek; işçilerin ve emekçilerin çıkarlarına bir kere daha ihanet ediyorlar.

TDKP ise faşist generallere açıktan açığa karşı çıkıyor. İşçi sınıfının ve halkın gücüne güveniyor. Gerçekleri tavizsiz ve tüm yalınlığı ile halka açıklıyor. Ve kölelik zincirlerinden kurtuluşa giden tek yolu belirtiyor.

Eğer bizi hergün daha fazla sefalete iten şu kopkoyu baskıdan, azgın sömürüden, şövenizmden, ırkçılıktan, her alanda soysuzlaştırılan kültürden, kısacası faşizmden kurtulmak istiyorsak; bunun, faşist çetenin bize vereceği sadakaları beklemekle gerçekleştirilemeyeceğinin bilincinde olmalıyız.

Faşist cunta ve demokrasi yer yüzünde konuşulan tüm dillerde birbirinin taban tabana zıddı anlamlara sahiptir. Gerçek bir demokrasiye kavuşmak istiyorsak; bu, faşizmi ve onun tüm kurumlarını, kuklalarını yerle bir etmekle mümkün olacaktır. Faşist generallerin çizdiği sınırlar içinde kalarak ve onların vereceği sadakalarla demokrasiye kavuşamayız. Demokrasiyi elde etmenin tek bir yolu vardır: *Örgütlenmek, mücadele etmek ve faşist diktatörlüğü devirmek!*

TDKP MK Bildirisi
(Dağıtılma tarihi Nisan 1985)

Uzun bir süredir devam eden ve kongrede şimdilik sonuçlanmış gözüken Yazar-Cindoruk çatışması neydi? Yalnızca bir kariyer çatışması, sandalye kavgası mıydı? ...

(...)

Kısacası, cuntayla farklılık "demokrasi" konusunda değildir. Demirel ve ekibiyle cunta arasındaki anlaşmazlık, eski siyasilerin bir bölümünün devre dışı bırakılması ve faşist diktatörlüğün kimin eliyle en iyi biçimde yürütüleceği konusundaydı. *(Emeğin Sesi*, 1 Haziran 1985, sayı:105, s.8-11)

TKP(B)

ABD'de Reagan, Türkiye'de Evren-Özal faşizmi yıkılmadıkça, ABD ve Türkiye'de kapitalist düzen değişmedikçe biz bu dertlerden kurtulamayız. *(Avrupa'da İşçi Gerçeği*, Mart-Nisan 1985, s.3)

Kimileri SODEP-DYP'nin, yani 1980'in müflis partilerinin faşist generalleri ikna edip nazikçe evlerine gönderebileceklerini sanıyorlar. Hayır yoldaşlar, haydut çetesi nazik ricalarla gönderilemez. Ayrıca sadece barışçı kitle yürüyüş ve gösterileriyle toplumdan tecrit edilerek de yıkılamaz. Şiddet kullanmaksızın bu faşist zorbalardan yakamızı kurtarmamız mümkün değildir. (...)

(...)

Başta işçiler olmak üzere geniş halk kitlelerinin dilekçe, bildiri, yürüyüş, barışçıl gösteri, grev ve mitingler vb., sayısız yol ve yöntemlerle yükselteceği mücadele...

İşkencecilerin, muhbir ve ajanların tasfiyesinden anti-emperyalist silahlı eylemlere ve halk hareketlerinin silahla savunulup desteklenmesine kadar şiddete dayanan bir mücadele...

Ordu içindeki demokrat eğilimli subay ve assubayların en geniş kesimlerinin halkın yanına çekilmesi...

Bu üç alanda sürdürülecek zorlu mücadelelerin birleştirilmesi ile, yani, kitlelerin barışçıl mücadelesinin, halkın silahlı eylemlerinin ve ordu içindeki demokratların desteğinin koordine edilmesi ile faşist diktatörlük yıkılabilir ve yıkılacaktır. *(İşçi Gerçeği*, Mart-Nisan 1985, s.7-8)

SVP

1975-80 arası dönemde halk hareketindeki canlılık küçük burjuva sosyalizmlerini fazlasıyla coşturmuş ve bu türden örgütler sık sık uç taktiklere sıçramışlardır. Halk hareketinin bütünlüklü bir kavranışı olmazsa; görünüşteki yükselişle birlikte, derinliklerde hangi zaaf ve olumsuzlukların yattığı anlaşılamazsa elbette geriye sırf halkın görünen enerjisine göre taktik belirlemek, sola savrulmak, dahası devrimci durum tesbitleri yapmak kaçınılmazdır.

Bu karakterde olan üç tipik örnek Devrimci Yol, TKEP ve İşçinin Sesi'dir. Bu üç siyasi hareketin 12 Eylül öncesi hem yazdıkları hem ruh halleri hatırlardadır. Devrimci Yol zaten varolan geniş kitle tabanından kaynaklanan güvenle kendini her zaman devrime yakın hissetmiştir. TKEP ve İşçinin Sesi ise halk hareketinin en zaaflı olduğu 1980 yılında bile devrim çığlıkları atmış, hareketin kendi içindeki zaaflarını kavrama yeteneğinde olmadıklarını göstermişlerdir.

1. Devrimci Yol, devrim ve karşı-devrimin güçler dengesini hesaplayamamıştır. ...

(...)

2. TKEP, 12 eylül öncesi çaldığı aynı havayı 12 eylül sonrasında da sürdürmek istemiştir. Faşist darbeyle, halk hareketine karşı finans kapitalin açık baskısı, buna karşı halkın yenilgi psikolojisi dikkate alınmamış devrimci durumun sürdüğü iddia edilmiştir. Bu tesbiti yapan TKEP ardından şöyle bir taktik tutum belirlemiştir: "Sadece işçiler değil, ama küçük üretici ve esnaf kesimleri de bugünkü faşist diktanın baskısına karşı bir tepki geliştiriyorlar. Komünistlerin ve devrimci örgütlü güçlerin olduğu gibi kendilerinin de ekonomik, demokratik ve siyasi mevzilerden geriye püskürtülmelerini kabul etmiyorlar.

"Bu koşullar altında faşist diktatörlüğe karşı izlememiz şart olan mücadele çizgisi şudur: *Faşizmi halk devrimi yoluyla alaşağı etmek: Silahlı halk hareketinin darbeleri altında çözmek."* (Komünist S.2, Majisküller — biz italik olarak verdik — *İ.S.* — Komünist'e ait)

Henüz faşist diktatörlüğün devrimci örgütere en şiddetli darbelerini indirdiği o günlerde, örgütlü bir geri çekiliş gerekirken faşizmi "silahlı halk hareketinin darbeleri altında çözmek" gibi mevcut koşulların talep ettiğinin tam zıddı bir uca savrulmak, küçük burjuvazinin objektif ortamı kavramadaki beceriksizliği açısından ilginç bir örnektir.

(...)

3. İşçinin Sesi'de, 12 eylül ertesinde taktik tutum olarak TKEP'ten pek farklı değildir. TKEP faşizmi "silahlı halk hareketinin darbeleri altında çözmeye" çalışırken, İşçinin Sesi "devrim yenilmedi, halkım silahını bırakma", "Tanklarla gelen devrimle gider" parolalarını atmıştır. Açıktır ki bunlar o dönemin pek havada kalan sloganlarıydı. Yıllar geçip "Tanklarla geleni" gönderecek bir "devrim" ufukta görünmeyince, İşçinin Sesi'de taktik tutumunu tırtıklamaya başladı.

Devrimci mücadelenin inişli çıkışlı seyrini gözden kaçırıp sırf "devrim" hedefinde kasılıp kalan İşçinin Sesi yaşamın parmağı gözüne girince yumuşamak zorunluluğu duydu.

Önderlik, devrim hedefine bağlı günlük pratik faaliyetlere yöneliş olarak ortaya çıkan duruma esnekçe müdahale edememiş, bu kez de çizginin öbür tarafına geçmiştir. Tanklarla geleni mutlaka devrimle gönderme ufkundan, burjuvazinin kendi iççelişkilerine bel bağlama konumuna savrulmuştur. Faşizm devrimle gitmemiş ama anayasayla, seçimlerle "çözülüp" yok olmuştur.

Bu bir yandan diğer yana savruluş hareketten bir bölüğü koparmıştır. Yönetim, "ara dönemde demokrasi savaşını yükseltmeye"... soyunurken bu aşırı liberalizme tepki olarak bugün "Kurtuluş Yolu" adıyla yayın yapan gurup ortaya çıkmıştır. Henüz bir şekillenme sağlayamamış bu gurup, koptuğu yerde duramamış hızla bütün geçmişi kritiğe başlamıştır. Böylece küçükburjuva radikalizmini saran kriz İşçinin Sesi'ni de hırpalamış hem ideolojik ve taktik olarak sağa savurmuş hem de bölmüştür.

Benzeri gelişmeleri daha birçok küçük burjuva siyseti yaşayabilir. Ortam halen bunalımı kışkırtmaktadır. Devrimci Sol'da da izleri görülen bunalım daha bu dönemin süreceğini gösteriyor. *(Kıvılcım*, Mart 1985, sayı:45, s.5)

Geçtiğimiz günlerde burjuva siy ortamı oldukça "canlı" günler yaşadı. Bunların hiç şüphesiz ki en önemlilerinden biri ANAP kongresiydi. Kongre "beklenen" biçimde sonuçlandı. Eski AP eğilimi ağırlığını arttırırken, MSP ve özellikle MHP eğilimi biraz geriye itildiler. Yeni bir "denge" kuruldu. Hatta bazı burjuva yazarları MSP'nin biraz öne çıktığından söz ederek bunun yaratacağı olumsuzlukları sayıp dökmeye başladılar. MHP'lilerin ANAP içindeki yeni şiarı ise kaybettiklerini yeniden elde etmek için "demokrasi mücadelesi" vermek oldu. Faşizm ortamında "demokrasi" fahişesi herkesin diline düştü. *(Kıvılcım*, Nisan 1985, sayı:46, s.1)

Değerlendirme

Yukarıda da görüleceği gibi Türkiye sol hareketinin ezici çoğunluğu, hatta *Sosyalist İşçi* dışında hepsi bugünkü rejime faşist demektedir. Baştan beri rejimi faşist diye nitelemeyen, bugün de faşist demeyerek doğruya yeterince yaklaşmış olmayan *Sosyalist İşçi*'yi dışarıda tutarsak, faşist diyenler arasında iki kesim vardır.

Biri, emperyalist ülkelerdeki gibi bir burjuva demokrasisi olmayan tüm rejimlere faşist diyenlerdir. Bunların açık, kapalı, klasik, sömürge tipi, parlamenter faşizm gibi ayrımları vardır. Açığı gidip kapalısı gelebilir ama faşizm kalkmaz, süreklidir. Bu tür hareketler 12 Eylül öncesinde de Türkiye'de faşizm var diyorlardı. Şimdi bunların faşizm çözüldü gitti demelerini zaten bekleyemeyiz.

İkinci kesim, sürekli faşizm teorisine sahip çıkmayanlardır. Türkiye'de devlet biçiminde ve hele ki siyasal ortamda bunca değişiklik olmuştur. Bu kesimdekilerin, faşizmin çözülüp gittiğini çoktan görüp söylemeleri gerekirdi, ama söylemiyorlar.

Kanımızca bunun iki nedeni var. Bazı hareketler, kafa karışıklığı içinde durumu kavrayamıyorlar ve doğru değerlendirme yapamayarak, faşist rejim teranesine yapışıp gidiyorlar. Bazıları ise faşist diyerek gerçeği bilinçli çarpıtmaktan belli taktik çıkarlar bekledikleri için bile bile faşist rejim teranesini sürdürüyorlar.

Bu iki tür harekete şunları örnek gösterebiliriz. Birincisine örnek *Kıvılcım* gazetesidir. İkincisine örnek de TKEP'in yayın organı *Emek* ve menşeviklerdir.

Kıvılcım, *İşçinin Sesi*'ni 1980 öncesinde devrimci durum var demekle, devrim çağrısı yapmakla "suçluyor". Buna yeni birşey söylemeye gerek yok, menşevik ihanete karşı o tarihlerde gazetemizde çıkmış yazıları okusalar yeter. Bizim o zamanki tutumumuza küçük burjuva radikalizmi demek, menşeviklerle aynı küçük burjuva reformist, oportünist özü taşımak, Leninizmi hiç anlayamamış olmak demektir.

Kıvılcım bizim darbe öncesindeki tutumumuzu anlayamadığı gibi darbe sonrasındakini de anlayamamış. Darbeden hemen sonra "halkım silahını bırakma" belgisi son bir kavga çağrısıydı. Ama devrimci durum bastırıldı, durum değişti, biz de yeni duruma uygun değerlendirmeler yaptık. Bu değerlendirmelerle bağlı olarak "tanklarla gelen devrimle gidecektir" belgisi atıldı. Bu belgi propaganda belgisiydi ve değerlendirmeler okunursa anlaşılacağı gibi, daha o zamandan "gitmelidir" anlamını taşıyordu. Durum değişmeye, belgilerin propagandadan öte anlam taşıyabileceği bir ortam yaklaşmaya başlayınca belgi, baştan beri yaklaşmaya başlayınca belgi, "tanklarla gelenler devrimle gitmelidir" diye değiştirildi.

Bunları söyleyince, bizim tutumumuzla TKEP'in tutumu arasında uzak yakın bir benzerlik olmadığı da anlaşılır. TKEP 12 Eylül sonrasında da sürekli devrimci durumun olduğunu iddia etti, şimdi ise devrimci durumun ulusal çapta bunalıma doğru ilerlediğini söylüyor.

Faşizmin çözülüşü konusuna gelince, *Kıvılcım* burada da görüşlerimizi doğru yansıtmıyor. Burjuvazinin iç çelişkilerine bel bağlamadığımız gibi, faşizmi çözen, burjuvazinin çelişkilerini kızıştıran temel etkenin başta işçi sınıfı olmak üzere, emekçilerdeki kızgınlık, hoşnutsuzluk olduğunu açıkça yazdık. "Ara dönemde demokrasi savaşını yükseltme" konusunda ise hiçbir yanlışlık olmadığı gibi, bugünün doğru siyasal tutumunun özetidir.

Kıvılcım, bizim yayınlarımızı düzgün okumadan, ne dediğimizi öğrenmeden bizi eleştiriyor. Herhalde Marksizm-Leninizme tavrı da aynıdır. Marksizm-Leninizm'i doğru dürüst anlamadan "Marksist-Leninist" değerlendirmeler yapmaya kalkışıyor. Böyle olunca da Türkiye'de olan bitenleri düzgün yorumlayamıyor. Demokrasi kavgasını yükseltmek taktik olarak sağa savrulmak diye anlaşılıyorsa, burada, faşizm var mı yok mu sorusunu anlayamayacak kadar yoğun bir kafa karışıklığı söz konusudur. Sık sık "proleter" sözcüğünü etmek, faşizmin çözülmüş olduğunu, bugün demokrasi kavgasının canalıcı önemini vb. kavramaya yetmiyor.

Şimdi öteki örneklere geçelim.

TKEP'in yayın organından aktardığımız ve "bu ne samimiyet" dedirten bir üslupla bizi "eleştiren" bölüm gerçekte TKEP'in ve Sol Birlik'in, genel olarak siyasete, özel olarak faşizm var mı yok mu sorusuna ilkesiz, "taktik" yaklaşımını sergiliyor. *Emek*'in *İşçinin Sesi*'ne atfettiği, menşeviklerin dediğinin tersini söyleme mantığının bizimle bir ilgisi yoktur ama TKEP'in ve Sol Birlik'in, gerçeklere, doğrulara göre değil, başka ölçütlere karar aldıklarını yansıtıyor.

Nitekim *Emek*'e göre bir ülkede gerçekten faşizm var mı yok mu, bu hiç önemli değildir. Kimileri var diyebilir, kimileri yok diyebilir. Sorun hangisini söylemenin daha büyük çıkar sağlayacağı, dolayısıyla "taktik" bir sorundur. Konuya o yandan da yaklaşılabilir, bu yandan da... Biz Sol Birlik faşizm var diyor diye neden bu kadar sert suçlamalar yapıyoruz ki?

Soruna böyle bir mantıkla yanaşanlar belki anlayamazlar ama ülkede gerçek durumun doğru belirlenmesi devrimci savaşımın başarısı açısından önemlidir. Bunun önemini, taktik yaklaşıma sahip olanların anlayabilecekleri bir örnekle göstermeye çalışalım. Cephe ortaklarından TSİP'in yayın organı *Kitle*'nin 282. sayısında şöyle denmiş: "Sol Birlik yaşayan bir organizma olduğunu kanıtlamakla ve faşizmin sultasından kurtulmanın yollarını arayan milyonlara önderlik etmekle yükümlüdür. O bu misyonunu yerine getirdiği ölçüde diğer sol güçlerin cazibe merkezi olacak, faşizme karşı olan herkesi etrafına toplamak imkanına kavuşacaktır." *(Kitle*, sayı:282, s.15)

Eğer faşizm yoksa, Sol Birlik'in yukarıda tanımlanan ikili misyonunun bir ayağı kalkıyor. Faşizm olmadığı için, Sol Birlik'in faşizmden kurtarma misyonu da yok oluyor. Geriye öteki misyonu, yani "yaşayan bir organizma olduğunu kanıtlamak" kalıyor. TKEP de herhalde bu çırpınışla Sol Birlik'e girdi.

Zira, *Sol Birlik* gazetesinde Sol Birlik'in devrimi hedeflemediği açıkça yazılıyor. TKEP'in *Emek* gazetesinde ise siyasal bunalımın ulusal çapta krize yükselmekte olduğu belirtiliyor. Böylesine "devrimci" bir ortamda, TKEP neden devrimi amaçlamayan bir cepheye girmiş? Bu sorunun yanıtı, TKEP'in yaptıklarının tutarlı, doğru, gerçeğe dayalı nedenleri olmayışı, başka kaygularla hareket edişidir.

Başka kaygularla hareket edildiği, faşizm var deyip, böylece çeşitli burjuva muhalefet partilerini anti-faşist güç kategorisine sokup, "herkesi" etrafına toplamak amacının olduğu Sol Birlik'in başka üyelerinin tutumlarından da bellidir.

Örneğin menşeviklerin taktik gerekçelerle faşizmi varsaydıkları artık kendi yayınlarından bile anlaşılır oldu. Bir yandan faşizmin olmadığını, "faşizm var" taktiğini sürdürmenin, hem ülke, hem parti içi koşullar açısından giderek güçleştiğini görüyorlar. Parti içinde faşizmin olmadığını söyleyenler vardır. Öte yandan "faşizme karşı" Sol Birlik'i kurdular, tüm ortakları faşizmden konuşurken, birden faşizm gitti diyemiyorlar. Bu nedenle fazla gürültü koparmadan, sinsice taktik değiştiriyorlar.

Atılım'ın bazı sayılarında "faşist" sözüne raslanmaz oldu. "Faşist diktatörlük", yerini giderek "diktatörlük", ya da "Evren-Özal diktatörlüğü" gibi terimlere bırakıyor. *Türkiye Postası*'nda ise "faşist diktatörlük" terimi uzunca bir zamandır pek kullanılmıyor.

İşin garibi, faşizmi unutturma çabasında oldukları halde, etraflarına toplamak için yanıp tutuştukları DYP gibi "anti-faşist" güçleri (!) hiç unutmuyorlar ve unutturmuyorlar. Tam tersine asıl dikkatleri o noktada yoğunlaşmıştır.

Türkiye Postası'nda DYP kongresine ilişkin çıkan yazı, Cindoruk seçilirse DYP'nin doğru yolda sayılacağını açıkça söylüyor. Üstelik aynı yazıda "faşizm" sözcüğü bile geçmiyor. Yani "faşizm var" taktiğimizi değiştirsek de, yine kuyrukçuluk yapacağız diyorlar. Gazetemizde önceden faşizm var demenin bilinçli ya da bilinçsiz kuyrukçuluk olduğunu yazmıştık. Bir sürü hareket bilinçsiz bir konuma düşüyor ama menşevikler faşizm var da, yok da deseler bilinçli kuyrukçulardır.

Zaten bugün sol hareketin genel durumunu belirleyen, bilinçli ya da bilinçsiz, şu ya da bu ölçüde, şu ya da bu ulusal kılıkta ama *Sosyalist İşçi* de dahil hemen hemen tüm örgütlerin burjuva kuyrukçuluğu yapmalarıdır. Bu genel bir hastalıktır. Bunu hastalık diye görmeyenler var. Bunlar iflah olmaz. Bunu hastalık olarak görebilecek ve düzeltebilecek olanlar var. Bugünden düzeltmek kendi ellerindedir. Onlar bugünden düzeltmezlerse, sessiz öfkesiyle faşizmi çözmede belirleyici etken olan işçi sınıfımız alanlara çıktığında, iflah olmazları sergileyip sol hareketten itecek, düzelmeye yatkın olanları da düzeltecektir.

Muhalefetin sokağa dökülmesinden korkan burjuvazi demokrasi havarisi kesiliyor.

Korku dağları bekliyor

Selam Yoldaşlar,
Sizlere, son günlerde yaşadığımız siyasal durumla ilgili gözlemlerimi aktarmak istiyorum.

DYP kongresinde, "bir bilen" diye adlandırılan Demirel'in desteklediği Cindoruk genel başkanlığa getirildi. Tersi olsa yani Yazar getirilse, siyasal havanın "parçalı bulutlu" gidişi bir süre daha, daha kolay sürdürülebilecekti. Ama icazet kaybetti ve parti yönetimine, cuntayla uzlaşıyor görünmekten şiddetle kaçınan Demirel ekibi getirildi.

Bugün DYP'nin izlemekte olduğu siyaset, alışılagelmiş AP siyasetinden farklıdır. Artık eskisi gibi, "şu memleketin haline bakın" dendiğinde "ne olmuş memleketin haline" demiyorlar. Tersine öylesine bir demokrasi havarisi kesildiler ki, sosyaldemokratları bile yaya bırakıyorlar.

Evren'in törenlerde, TV'de yaptığı konuşmalar sırasındaki görünümü de çok ilginçtir. Artık eskisi gibi kendine güvenli, astığı astık bir insan değil. Elleri titreyen, yıpranmış, çökmüş bir görünüşü var. Konuşması da değişti. Artık emirler yağdıramıyor. "Şunu şöyle yapalım, şunu yapmayalım yoksa öcüler pusuda bekliyor" gibisinden şeyler söylüyor.

Çok açıktır ki, artık ara dönemin herşeyi sallanmaktadır. Örneğin parlamentonun yapısı. Burada Arıkan'ın başlattığı karşı koyuşlar ilginçtir. Arıkan milletvekilliğini kaybetmeden DYP'li olabilirse, yani milletvekillerinin parti değiştirmeme yasağı delinirse seçimsiz bir parlamento değişikliğinin yolu açılmış olacak.

Bir de Ankara'da SODEP'in düzenlediği "Demokrasi ve gençlik" konulu bir panele değinmek istiyorum. Bu panelde SODEP yöneticileri gençliğin demokratik hakları konusunda bir sürü vaatlerde bulundular. Ancak panele katılan bilinçsiz unsurların bile desteğini kazanmayı beceremediler. Artık bu gün en bilinçsiz gençlerin bile "yaşasın kardeşçe hayat" vb. sözlere karnı tok. Boş gevezeliklerle sorunlara gerçekten sahip çıkan, somut öneriler getirenleri güzelce ayırdedebiliyorlar.

Şurası çok açık ki burjuvazi halk muhalefetinden, bu yavaştan eyleme geçmeye başlayan muhalefetin sokağa dökülüvermesinden alabildiğine korkuyor. Halkımızın kim ve ne olduğunu çok yakından bildiği Demirellerin, cuntanın uslu muhalefeti SODEP'in böyle birden demokrasi havarisi kesilivermelerinin tek nedeni bu korkudur.

Hasan Kıvırcık, Ankara

Burjuvazi tüm çabalarına karşın "devrim tehlikesi"ni bir türlü uzaklaştıramıyor.

Bugün burjuvazinin tüm taktiklerini d vrim korkusu b lirliyor

Değerli yoldaşlar,
Ankara'da 5 Nisan günü Dedeman otelinde Odalar Birliği'nin düzenlemiş olduğu bir seminer yapıldı. Uzun zamandan beri basından da izlediğimiz gibi, Odalar Birliği Özal hükümetinin izlediği ekonomik siyasete karşı çıkıyor. Bu seminerin bence en önemli yanı, işadamları arasındaki huzursuzluğun üst düzeylere çıkmış olduğunu göstermesiydi.

Bundan pek uzun sayılmayacak bir süre önce, 24 Ocak kararlarının şakşakçılığını yapan burjuvazi bugün genel olarak huzursuz. Çünkü 12 Eylül faşist darbesi de ekonomik-toplumsal bunalımı çözemedi. Ülkeye güvenli bir ortam getiremedi.

Seminerde söz alan sanayiciler, profesörler vb. ekonomik siyaseti ana olarak şu dört noktada eleştiriyordu:

Birincisi, Özal'ın planına göre, Türkiye'nin dış ödemeler dengesindeki açık ihracat gelirleriyle kapanacaktı. Beklenen olmadığı gibi, şeker gibi eskiden beri ihraç edilen birçok üründe de ithalata yöneliş oldu.

İkincisi, yıllardır gelmesini bekledikleri yabancı sermaye gene gelmedi. Çünkü Türkiye'den birçok açıdan daha avantajlı durumda olan ülkeler var. Özal'ın Japonya gezisinde hiç utanmadan, Türkiye'de işgücünün çok ucuz olduğunu söylemesi boşuna değildir.

Üçüncüsü, işadamları artık kararnamelerle yönetilmek istemiyor. İş hayatını düzenleyen, kağıt üstünde kalmayan, zırt pırt değiştirilmeyen yasalara ihtiyaç duyuyor. Geçici kararnamelerle yönetilmek, belirsizlik ortamı sermaye için hiç cazip değil.

Dördüncü nokta, üçüncüye benzer bir şekilde, işadamlarının, ekonominin durmadan değişen "hükümet siyasetleriyle" değil "devlet siyasetiyle" yönetilmesini istemeleri.

Geçtiğimiz dönemde, ekonominin birçok alanında süper kârlar elde edildi. Firmaların bilançoları bu süper kârları göstermiyor. Hasır çelik üreten bir sanayici, geçtiğimiz dönemde elde ettikleri yüksek kârları çok güzel ifade etti. "Kâr çıldırdı" dedi. Gene bu sanayici, bu kadar yüksek kârlara karşın neden huzursuz olduklarını da şöyle anlattı: Babaları, "kâr çıldırdığında çok dikkatli olmak gerektiğini" söylermiş!

Görüldüğü gibi, burjuvazi bugün *yalnızca* en yüksek kâr peşinde koşmuyor. İşadamları aynı zamanda bu kârlılığın devamını sağlayacak garantili, güvenli bir ortamın sağlanmasını istiyor.

Bir sanayici, toplumsal eşitsizliğin vardığı noktanın, yığınlardaki hoşnutsuzluğun bu süper kârları tehdit ettiğini açıkça söyledi.

Burjuvazi bu kadar hükümet değiştirdi, faşizme başvurdu ama "devrim tehlikesi"ni bir türlü ufuktan uzaklaştıramadı. Artık burjuvazi ürküyor. Belki çok tatlı kârlar elde ediyor ama burjuvazi geleceğinden endişeli. Burjuvazi korkuyor. Korkusunu boşa çıkarmayalım.

Aysel Yılmaz, Ankara

Örgütümüze yeniden kavuşmanın coşkusuyla merhaba

Değerli Yoldaşlar,
Mektubuma başlarken devrimci selamlarımı sunar, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Yoldaşlar, uzun bir süredir ilişkilerimiz kesilmişti. Bu süre içinde örgütlü yapımızı bozmamaya, örgütlü çalışmaya gayret ettik. Merkez yayın organımız imdadımıza yetişti. Yetişmeseydi dağılma olabilirdi. Bu "dağılma" sözünü yoldaşlarımız devrimci mücadeleyi bırakabilirdi anlamında kullanmıyorum. Tek başımıza da kalsak devrimci mücadelemizi sürdüreceğimizden eminim. Dağılma olabilirdi derken, örgütlü çalışmamız süremeyebilirdi demek istiyorum.

Bugün ülkemizde yeni bir dönem açılıyor. Kolları sıvayıp örgütümüzü güçlendirmek, yığınlarla kaynaşmak görevi önümüzde duruyor. Örgütümüze yeniden kavuşmanın coşkusuyla yeni görevleri omuzlayacağız.

İ.A., ...

Gazetemiz kafamızın açılmasını sağladı

Yoldaşlar,
Örgütümüze vurulan bir darbe sonucu uzun bir süredir bağlarımız kopmuştu. Biz bu yıllar içinde, kendi çabalarımızla, mücadeleyi elimizden geldiğince sürdürmeye çalıştık. Bugün yayın organımız *İşçinin Sesi*'ne kavuşmuş bulunuyoruz.

Bağımızın kopuk olduğu süre içinde, ülkenin siyasal koşullarındaki değişmeyi hissediyor ancak tam bir değerlendirme yapamıyorduk. Şimdi, ülkenin içinde bulunduğu siyasal ortamı berrak bir şekilde görebiliyoruz. Bunu da gazetemiz *İşçinin Sesi*'ne borçluyuz.

Tüm yoldaşlara yürekten selamlarımızla.

F.Y., ...

Devrime zafere ulaşacağız

Değerli Yoldaşlar,
Uzun bir süreden beri, devrimci mücadeleden uzak, içimizdeki devrimci inançla yaşadık. Şimdi, çok daha canlı yürüteceğimiz mücadelemize yön veren gazetemiz *İşçinin Sesi* elimize geçti. Ne zamandır özlediğimiz sıcak ilişkiler kuruldu. Örgütümüzün, devrimci inancımızın bizi devrime, zafere ulaştıracağına inanıyoruz.

...'dan Bir İşçi

15-16 Haziran günlerinde Londra'da bir gençlik festivali düzenlendi. Londra'da yayınlanan bir gazete olan *Islington Gazette,* festivale 8 bin kişinin katıldığını yazdı. Adı Gençlik Festivali'ydi ama festival 7'den 70'e her yaştan, çeşitli uluslardan insanların katıldığı, kaynaştığı bir festival oldu.

Londra'daki Gençlik Festivali büyük bir halklar festivaline dönüştü

15-16 Haziran günlerinde Londra'da bir Gençlik Festivali düzenlendi. Adı gençlik festivaliydi ama festival 7'den 70'e Türkiyeli, Kıbrıslı, İngiliz, her yaştan insanın katıldığı büyük bir halk festivaline dönüştü.

Festivalin ilk gününde spor karşılaşmaları yapıldı. 100m erkekler, 100m kadınlar, 200m erkekler, 200m kadınlar ve maraton koşularının yapıldığı yarışmalar büyük ilgi topladı. Katılımın yüksek olduğu ve oldukça çekişmeli geçen yarışmalar sonunda ilk 3'e giren koşuculara Arsenal Spor Klübü'nden bir yetkili eliyle madalyalar ve çeşitli armağanlar verildi.

Newington Green Park'ta düzenlenen festivalin ikinci gününde sporun yanısıra müzik, folklor, kukla gösterileri ve çeşitli yarışmalar yapıldı. Ayrıca hediyelik eşya, dergi, kitap satışları da düzenlenmişti.

Festival için geleneksel yemekler de hazırlanmıştı. Bu yemekler arasında en ilgi çekeni bir kadın işçinin festival boyunca yufka açıp, saçta pişirdiği çöreklerdi. En uzun kuyruk ise şiş kebap yapılan mangalın önünde oluştu.

İkinci günün spor karşılaşmalarının en ilginç bölümü yağlı güreşlerdi. Şampiyonaya sekiz pehlivan katıldı. İyice yağlandıktan sonra el-ense çekerek kapıştılar. Oldukça çekişmeli geçen güreşlerden sonra finale, geçen yılki festivalimizin şampiyonu ile beş yıl arka arkaya Kıbrıs şampiyonu olmuş bir pehlivan kaldı. Büyük tezahüratlar arasında yapılan final güreşlerinin sonunda Kıbrıslı pehlivan arkadaş bu yılın şampiyon pehlivanı ilan edildi.

Festivalin spor bölümünde de bir karateci arkadaşın gösterilerini izledik.

Tavla ve satranç turnuvaları da oldukça çekişmeli geçti. Satranç karşılaşmalarının yapıldığı çadırda bir kişi aynı anda turnuvaya katılan bütün satranç oyuncularına karşı oynadı. 24'ünü yendi ancak 25. rakibi karşısında yenildi.

Londra İşçi Birliği'nin yıl içinde düzenlediği çeşitli eylemlerle ilgili bir fotoğraf sergisi ile gençlik sergisi de ilgi toplayan köşeler oldu.

Ayrıca çeşitli eğlenceli yarışmalar da düzenlenmişti: Eller arkadan bağlı olarak yoğurt, elma yeme yarışmaları, çuval yarışı, yumurtayla koşu yarışı vb.

Festivalin müzik bölümünde yerli-yabancı çeşitli müzik toplulukları vardı. Bunların arasında LİB Korosu'nun gösterisi hayli ilgi topladı. Bir Alman yoldaş, Türkçe, İngilizce ve Yunanca şarkılar okudu. Sanatçı Saliha San'dan ise türküler dinledik. Yabancı topluluklar da şunlardı: Mayville Steelband Gurubu, Mayville Müzik Projesi, İmira Dansçıları ve Steve Marshall, Alpha Waves Gurubu ve Hindistanlı bir kadın sanatçı olan Raj.

Festivalin düzenlendiği Newington Green parkının bir köşesi çocuklar için hazıranmıştı. Burada palyaçolar çeşitli gösteriler yaptılar. Ayrıca atlı karınca ile çocukların üzerinde zıpladıkları büyük şişme yatak festival süresince çocukların ayrılamadıkları bir köşe oldu. Festivalimize konuk olarak katılan bir kukla tiyatrosu da çocukların büyük ilgisini çekti.

Festivale katılanlarla yaptığımız konuşmalardan, bu yılki festivale gelenlerin büyük çoğunluğunun geçen yılki festivale de katıldıklarını, bu yılki festivali sabırsızlıkla beklemiş olduklarını anladık ve bu festivallerin bir gelenek haline getirilip her yıl düzenlenmesi istemlerini belirledik.

Hazırlık çalışmalarının başından festivalin sonuna kadar sistemli ve disiplinli çalışma yürütüldü. Bunun çok hoş bir örneği festivalin bitiminde parkın temizlenmesinin örgütlenmesiydi. Binlerce kişinin sabahtan akşama kadar kaldığı parkta, festival sonrasında yerde bir çöp tanesi bile kalmamıştı. Park bekçileri, geçen yılki festival sırasında, sonunda parkın temizliğinin kendilerine kalacağından ötürü çok korktuklarını ancak sonunda parkı hiç beklemedikleri gibi, pırıl pırıl bulduklarını anlattılar. Bu yılki festivalde ise artık bizim çalışma şeklimizi bildiklerinden içlerinin rahat olduğunu belirttiler.

Birçok renkli, güzel anılarıyla beraber bir festivali daha geride bıraktık. Londra'daki Türkiyeli ve Kıbrıslılar da önümüzdeki yıl düzenlenecek festivali beklemeye şimdiden başladılar.

Başak Uludağ, Londra

DKP Gençlik Örgütü'nün festivaline katıldık

Değerli Yoldaşlar,

Frankfurt'ta geçtiğimiz günlerde, Alman Komünist Partisi (DKP) Gençlik Örgütü'nün düzenlediği, iki gün süren bir festival yapıldı. Festivalde müzik, eğlence, yemek ve yayın satışları vardı. Festival öncesinde, yayın masası açma başvurumuz reddedildi.

Festival günü yayınlarımızı alıp festivalin yapıldığı yere gittik. Menşevikler bir yayın masası açmışlardı. Masada *Türkiye Postası* ve "Almanya'da nasıl yaşanır" türünden birkaç yayının dışında bol bol yemek vardı.

Festival, geçen yıllarla karşılaştırıldığında donuktu, katılım azdı. Ortalıkta sessiz sedasız dolaşan genç insanlar, sanki enerji dolu ruhlarını boğan şeyin ne olduğunu arayıp bulmaya çalışıyorlardı.

Aramızda yayınlarımızı paylaşıp, yayın satışına başladık. Tahmin edeceğiniz gibi, yayın sattığımızı, insanlarla konuştuğumuzu gören menşevikler "en devrimci görevlerini" yerine getirmekte gecikmediler. Görevlilere, paşaya kelle yetiştirir gibi, bizi gammazladılar. Görevliler gelinceye kadar 50'ye yakın *İşçinin Sesi* ve *Türkei Spiegel* sattık.

Görevliler hışımla üzerimize geldiler, bir tanesi bir yoldaşın elindeki *Türkei Spiegel*'i alıp yırttı. Bu davranışa sert bir tepki gösterdik. Tartışmaya başladık. Bizimle tartışmaya girmek istemediklerini, festival alanını terketmemizi istediler. Bu arada etrafımızda kalabalık toplandı. Herkes merak edip yayınlarımızı satın almaya çalışıyordu.

Festival alanından çıktık, yayınlarımızı giriş kapısının önünde satmaya başladık. Yayın satışını gece geç saatlere kadar sürdürdük. Ayrıca bağış da topladık.

Ertesi gün, bir önceki günden çok daha kalabalık bir gurup halinde festivalin giriş kapısındaydık. Bir gurup yoldaşımız ise içeri girip DKP bölge sorumlusunu buldular ve bir gün önceki olayı ve daha önce yayın masası açma isteğimizin reddedildiğini anlattılar. DKP sorumlusu olaya çok üzüldüğünü söylemiş ve yoldaşlarımızı Frankfurt sorumlusuna götürmüş. Frankfurt sorumlusu yayın masası açmak isteyen Türkiyeli örgütler hakkında, menşeviklerin hakim olduğu Halkevi'ne sorup karar verdiklerini anlatmış. Ve bir gün önce yırtılan yayınların parasını ödeyeceklerini bildirmiş. Daha sonra yoldaşlarımızı festival sorumlularının bulunduğu karavana götürmüş. Karavanda yayınlarımızı yırtan sorumlu da varmış. Yoldaşları dinledikten sonra, menşeviklerin "bunlar Maocu" diye bizi şikayet ettiklerini söylemiş. Yoldaşlarımız, Maocu olsaydık da yayınlarımızı yırtmamanız, bizi dinlemeniz gerekirdi demişler. DKP'nin Frankfurt sorumlusu yoldaşlarımızı bürosuna davet etmiş. Partimiz hakkında uzun uzun konuşmuşlar. Ayrılırken olaydan duyduğu üzüntüyü yinelemiş ve yırtılan yayınların parasını mutlaka ödeyeceklerini söylemiş.

Gördüğümüz gibi yoldaşlar menşeviklerin oyunu ters tepti. Bu olay DKP'lilerle iyi ilişkiler kurmamıza yol açtığı gibi, festivalde, bu kez *izinli* olarak yayın satmamızı da sağladı. O gece yine geç saatlere kadar yayın sattık, birçok genç DKP'liyle ve Türkiyelilerle ilişki kurduk. Ne diyelim, sağ olsun menşevikler!

N.S., Frankfurt

İrlanda'da Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi kuruldu

Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi'nden (TDHSK) bir delegasyon, 11 Haziran günü, İrlanda sendikalarının davetlisi olarak Dublin'e gitti. Davet, İrlanda'da TDHSK'nin bir şubesini kurma amacıyla yapılmıştı.

TDHSK delegasyonu Dublin'de bulunduğu sürece iktidardaki koalisyon ortaklarından İrlanda İşçi Partisi'nin Genel Sekreteri Colm O'Brian, İrlanda İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Donald Nevin ve İrlanda Dışişleri Bakanlığı temsilcileriyle ayrı ayrı görüşmeler yaptı.

Dublin'de TDHSK İrlanda Şubesi'nin kurulması dolayısıyla bir toplantı düzenlendi. Şubenin çalışmalarını yürütecek girişimci kurulun oluşturulduğu bu toplantıya kalabalık bir dinleyici kitlesi katıldı. İrlandalı dinleyiciler yapılan konuşmaları büyük bir ilgiyle izlediler ve delegasyonu soru yağmuruna tuttular. Toplantı, hem şubenin kuruluşu, hem de İrlandalı ilericilere Türkiye'deki durumu anlatmak açısından çok başarılı ve yararlı bir toplantı oldu.

1980 faşist darbesinin arkasından kurulan birçok dayanışma örgütünün bugün içine girdiği hareketsizlik karşısında TDHSK'nin son bir buçuk yıl içinde Fransa ve ABD-Şikago şubelerinden sonra İrlanda şubesini de açması çok anlamlıdır. Bunun nedeni *yalnızca* TDHSK'nın çok enerjik bir çalışma yürütüyor olmasıyla — ki böyle çalışıyorlar — açıklanamaz. TDHSK'nın gerilemek bir yana durmadan ilerliyor olmasının asıl nedeni, TDHSK'nin Türkiye'deki ortamı doğru değerlendirmesi ve bu temelde çalışmalarını yürütmesidir.

TDHSK, uzun bir süredir, Türkiye'de faşizmin çözülmüş, ancak demokrasinin de gelmemiş olduğunu, bir ara dönem yaşandığını savunuyor. Bugün Türkiye'de olmayan faşizme var diyerek, Avrupa kamuoyunun Türkiye'deki demokrasi savaşımına destek olması sağlanamaz. Türkiye'deki demokrasi savaşımına destek olacak kesim koyun değildir ve faşizmin ne olduğunu oldukça iyi bilmektedir. İşçilerin büyük sınırlamalarla da olsa grev yaptığı, parlamento dışı partilerin yerel seçimlere katıldığı, Evren'in veto ettiği yasa tasarılarını parlamentonun yeniden kabul edip yasalaştırdığı ve üstüne üstlük on binlerce kişinin katıldığı mitinglerin yapıldığı Türkiye'de faşizmin varlığından söz edersen, bu onlara "yelkenli bir denizaltı" kadar garip gelmektedir. Sollarımızın inadım inat gibi yapıştığı "faşizm var" görüşü, gerçeğe ters düştüğü için, Türkiye'deki demokrasi savaşımını Batı kamuoyunun desteğinden yoksun bırakma, en azından bu desteği zayıflatma tehlikesi de taşımaktadır. Türkiye'deki otoriter eğilimli, gerici rejimin işini kolaylaştırmaktadır.

Türkiye'de faşizm vardır diyenler, bu görüşü savunan dayanışma örgütlerinin daralması, hareketsizleşmesi karşısında TDHSK'nin serpilip gelişmesinden de ders çıkarmalıdırlar.

Y.Ç., Londra

Menşeviklerin "19 Mayıs Şenliği"nde gençlere 19 Mayıs'ı kutlayanların işçi sınıfını arkadan vurduğunu anlattık.

Menşevikler kupayı kaptırdılar!

Yoldaşlar,

Frankfurt'ta çalışmalarımız yoğun bir şekilde sürüyor. Size, bize pek renkli ve eğlenceli gelen bir eylemimizi anlatmak istiyorum.

Her yıl olduğu gibi menşevikler bu yıl da 19 Mayıs'ı bir şenlikle kutladılar. Biz haberi duyar duymaz harekete geçtik. Önce şenlikte neler yapılacağını öğrendik. Ve ne yapacağımızı kararlaştırmak için toplandık. Şenlik yerine gitmeyi ve oraya gelen gençlere bu konudaki fikirlerimizi anlatmayı ayrıca yayın satmayı kararlaştırdık. Şenlikte bir de futbol turnuvası yapılacaktı ve menşevikler bir yıldan beri Gençler Birliği takımıyla bu turnuvaya hazırlanıyordu. Uluslararası Gençlik Derneği'nden, aynı zamanda FİB üyesi olan genç bir yoldaş turnuvaya uluslararası takımla katılmayı önerdi. Bu takımda yoldaşlarımızın yanısıra, Tunuslu, Cezayirli vb. arkadaşlar da bulunuyor.

18 Mayıs Cumartesi günü guruplar halinde 19 Mayıs'ın kutlandığı parka gittik. Kuralar çekildi ve hangi takımın hangi takımla oynayacağı tesbit edildi.

Menşeviklerin Türk bayraklı masasından bir görünüm.

Size biraz menşeviklerin şenlik yerini anlatmaya çalışayım. Merkezi bir yerde bir masa, üstünde dağıtılacak kupalar ve masadan sarkan bir Türk bayrağı ve "19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı"nı kutlayan flamalar! Ayrıca, ekleyeyim, berbat bir organizasyon! Menşevikler bir yıldır hazırladıkları Gençler Birliği'ne o kadar güveniyorlardı ki, 250DM ödeyip 60cm boyunda bir şampiyonluk kupası almışlardı.

Şimdi turnuvaya geri dönelim. Alelacele bir araya getirdiğimiz uluslararası takım karşılaştığı rakiplerini üst üste yenmeye başladı. Bunun üzerine menşevikler uyanmaya başladılar ama çok geç olmuştu. Bizim takım menşeviklerin ünlü Gençler Birliği'ni de yenince yüzlerini bir görmeliydiniz. Derken uluslararası takım finale kaldı ve final maçında menşeviklerin tüm karşı tezahüratına karşın çok iyi bir oyun çıkardı. Karşılaşma çok sert geçti. Oyuncularımızdan birine kafa atıldı. Arkadaşı hastaneye göndermek zorunda kaldık. Bütün bunlara karşın uluslararası takım rakibini yendi ve menşevik yöneticinin elinden koca kupayı aldı.

Şenlik boyunca yayın sattık, katılan gençlerle konuştuk, onlara 19 Mayıs'ı kutlamanın işçi sınıfını arkadan vurma anlamına geldiğini anlattık. Menşevikler gün boyunca yayın satışını engellemeye çalıştılar. Bize, sanki tasası bize düşmüş gibi, "biz bile satmıyoruz" dediler. Sonra, bizim her zaman konsolosluk önünde *İşçinin Sesi* sattığımızı unutup, "burada konsolosluktan adamlar olabilir" dediler. Ama biz gazete de sattık, propagandamızı da yaptık.

Akşam ise, bir eğlenceyle takımdaki futbolcularla birlikte zaferi kutladık.

Uluslararası takımın ulusçulara karşı kazandığı zaferin simgesi olan kupa, şimdi gençlik derneğinde duruyor. Ama küçük bir farkla. Üstündeki "19 Mayıs Şenliği" yazısından "9" rakamını sildik. Kupayı "1 Mayıs Şenliği" kupası yaptık. Dostça selamlar.

N.S. Frankfurt

Türkiye'de faşizmin çözülmüş ama devrimci örgütlerin bunu hâlâ inkar ediyor olması devrimciler arasında sorunlar yaratıyor.

Hamburg'da çalışmalarımız hızlanıyor

Değerli yoldaşlar,

Hamburg'da düzenlenen Yabancılar Haftası dolayısıyla son günlerimiz, her zaman olduğundan daha yoğun geçti, geçiyor. Yabancılar haftası nedeniyle düzenlenen birkaç toplantıya katıldık. *İşçinin Sesi*'ni ve *Türkei Spiegel*'i düzenli satıyoruz.

Yoldaşlar, Hamburg'da, bir Alman demokratın sözleriyle, devrimci örgütlerde, şimdiye dek görülmemiş bir durgunluk, "yorgunluk", siyasetten kaçış var. Örneğin *Devrimci İşçi*'nin Hamburg taraftarları Eşek adlı bir örgüte toplanıyor. Bu örgüte telefon ettiğinizde, "buyrun Eşek" diyorlar!

Geçenlerde Terzi Fikri olarak bilinen Fikri Sönmez'in ölümünün ardından *Devrimci İşçi* yandaşlarının düzenlediği bir toplantıya gittik. Beş Alman konuşmacı, "Fatsa davası ve bugünkü durum" konulu konuşmalar yaptılar. "Fatsa'dan bir devrimci" olarak tanıtılan bir kişi de Türkçe konuşma yaptı. Konuşmasında işkence, polis saldırısı, terör, devrimcilerin dağlara kaçması vb. ifadelerle kısaca "Fatsa'yı anlattı". Halkın devrimcilerle birlikte yol, su, kanalizasyon yapıp sokakları nasıl düzene koyduğunu, halkın ürünlerini nasıl aracısız pazarlayabildiğini, bunun ne denli önemli olduğunu vb. anlattı. Yani anlayacağınız Fatsa kanalizasyon, sokak düzenleme, ürün pazarlama çerçevesine indirgendi. Fatsa'yı *kendileri* böyle kavrıyorlarsa yüceltmeleri için bir neden yok! Fatsa, Türkiye'deki devrimci savaşımın önemli bir noktasıdır. Olumlu-olumsuz ders alınması gerekli birçok yönü var. Ancak *Devrimci İşçi* Fatsa'yı bir yandan Paris Komünü gibi yüceltiyor, bir yandan da "kanalizasyonda imece"ye indirgeyerek ulaşılmış olanı da karikatürleştiriyor.

Toplantının bir diğer ilginç yanı da, *Devrimci İşçi*'nin İstiklal Marşı'nı "ilerleten" (!) bir "buluş"uydu. Duvara Fikri Sönmez'in anısına şu pankartı asmışlardı: "Korkma SÖNMEZ bu şafaklarda yüzen alsancak!" İstiklal Marşı'nı böylece devrimci içeriğe (!) kavuşturdular ama yiğit devrimci Fikri Sönmez'in kemikleri de daha sogumadan sızladı. Menşevikler "Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı"nı kutluyor, Dev-Yol'cular da İstiklal Marşı'nı ilerletiyorlar! Küçük burjuva dereler nasıl da aynı denize dökülüyor!

Son günlerde katıldığımız diğer bir eylem de, PKK'nın Avukat H. Yıldırım için düzenlediği çeşitli eylemlerden biri olan bir yürüyüştü. Hiçbir devrimci örgüt, İsveç hükümeti tarafından kısa bir süre için de olsa tutuklanan Hüseyin Yıldırım için dayanışma göstermedi. Sessiz kaldılar. Biz ise, yürüyüşte HTİB flamasını açtık, örgütümüzü temsil ettik. HTİB adına dayanışmamızı belirten kısa bir konuşma da yapıldı. Yürüyüşte 160 kadar insan vardı.

Yoldaşlar, Türkiye'de faşizmin çözülmüş ama devrimci örgütlerin bunu hâlâ inkar ediyor olması devrimciler arasında sorunlar yaratıyor.

Bugün Türkiye'de gören gözlerin yüreğini hoplatan, "amma da hızlı gelişiyor" dedirten pırıl pırıl bir gelişme var. Ancak, faşizmin ortadan kalkmış olmasına karşın sınıfın henüz sokakları ve alanları zapteden eylemler koymaması, güce, parıltıya tapan küçük burjuva kesimlerde sorunlar yaratıyor, kötümserlik azıtıyor. Sıkıntılı bir bekleyiş, birşeyin adını koyamama eğilimi her yerde seziliyor. *Devrimci İşçi* yandaşları artık faşizm dememeyi tercih edip "cunta" diyorlar. Yayınlara genel bir ilgisizlik var. Yaygın bir yılgınlık, siyasetten kaçış eğilimi gözleniyor. Bu genel eğilim karşısında Avrupa örgütlerimizin çok uyanık davranması gerekmektedir. Biz Hamburg'da parti ve yığın çalışmasını yoğunlaştırmak üzere kolları sıvadık. Çalışmalarımızdan, çalışmalarımızın sonuçlarından sizleri daha sık haberdar etmek üzere devrimci selamlar.

Birol Rasgele, Hamburg

Sovyetler'de ilginç gelişmeler

SBKP Genel Sekreterliğine getirilişinin 100. gününden bir gün önce. Gorbaçof yoldaş Moskova'da, bilimsel ve teknolojik gelişmenin sorunlarıyla ilgili bir toplantıda Sovyet ekonomisinin durumunu çok sert bir dille eleştiren bir konuşma yaptı.

Gorbaçof yoldaş bu konuşmasında, Politbüro'nun, "alışılmışın dışında" olarak değerlendirilen bir kararını da açıkladı: SBKP Politbürosu hazırlanan 5 yıllık kalkınma planı taslağını ve 2000 yılına kadar uzanan bir dönemi kapsayan uzun vadeli planı ciddi bir şekilde eleştirmiş ve geri çevirmişti.

Konuşmasında, özellikle tarım makineleri, inşaat malzemeleri, demir-çelik, enerji ve petrokimya endüstrisinden sorumlu bakanları eleştiren Gorbaçof yoldaş, "sorunların hiçbiri yarına ertelenebilecek sorunlar değildir" dedi.

Sovyet ekonomisindeki sorunların, bugüne 1970 başlarında yapılması gereken reformların başarılmayışı nedeniyle miras kaldığını söyleyen Gorbaçof yoldaş, durumu düzeltmek için "keskin bir dönüş" yapmak gerektiğini vurguladı.

Gorbaçof yoldaş, Sovyet ekonomisindeki sorunların, emperyalizme karşı durabilmek için yüksek savunma harcamalarına gereksinim duyulmasından kaynaklandığı fikrini kabul etmekle birlikte "sorun içtedir" dedi ve bu durum "her birimizden yoğun düşünce, azimli çalışma, sınırsız konsantrasyon ve organizasyon istemektedir" dedi.

Gorbaçof yoldaş acil olarak üstüne gidilmesi gereken sorunların başlıcaları olarak şunları sıraladı: Üretim verimliliğinin arttırılması, ürünlerin, özellikle tüketim mallarının kalitesinin yükseltilmesi, israfın önlenmesi, planlama ve yönetimde bilim adamlarının yer almasının sağlanması ve kadro fazlasının bulunduğu bakanlıklarda kesin budamaya gidilmesini vb. sıraladı.

Gorbaçof yoldaş, sosyalist ekonominin en önemli temellerinden biri olan merkezi planlama ve denetimin süreceğini vurguladı. Ancak bunun yanı sıra Andropof yoldaşın da sürekli yinelediği gibi, desantralizasyon, insiyatif ve özendiricilerin önemini dile getirdi.

Ana fikirleriyle kısaca aktarmaya çalıştığımız bu konuşmanın tümü, televizyonda ve Pravda'da yayınlandı. Ayrıca Batı'da da geniş yankılar uyandırdı.

Görüldüğü gibi Gorbaçof yoldaş, yakın geçmişte ve bugün uygulanan ekonomik siyaseti sert bir dille eleştirmekte ve "keskin bir dönüş" yapmanın acilliğini vurgulamaktadır. Menşeviklerimiz, kendileriyle tutarlı olmak istiyorlarsa, artık, SBKP Genel Sekreterliğine bir "anti-Sovyetik"in getirildiğini söylemek zorundadırlar!

Sovyetler Birliği'nde son günlerin bir başka gelişmesi de Andropof yoldaşın hayatını anlatan bir filmdir. 15 Haziran günü televizyonda yayınlanan, daha sonra da sinemalarda gösterilmeye başlanan film, Andropof yoldaşı, KGB Başkanlığı, SBKP Genel Sekreterliği gibi büyük görevleri başaran bir yönetici olmasının yanı sıra özel yaşamıyla da ele alıyor. Volga'daki öğrencilik yıllarından başlayan filmde, Andropof yoldaşın karısı, onun kendisi için yazdığı şiirleri okuyor, oğlu da onun nasıl bir insan, baba olduğunu anlatıyor.

Gorbaçof yoldaşın gerek yukarıda verdiğimiz önemli konuşması ve gerekse Andropof yoldaşla ilgili film, Gorbaçof yoldaşın Andropof yoldaşın başlattığı yoldan enerjiyle yürümeye kararlı olduğunu gösteriyor. Sorunları cesaretle, açıkça ortaya koymak, kararlılıkla üstlerine yürümek, onları yenebilmenin ön koşuludur.

Seçkin Engin

Gorbaçof yoldaş işçilerle konuşuyor

Güney Afrika burjuvazisinin reformlarla düzeni kurtarma çabası boşunadır.
Devrimci halk, reformları devrim savaşımının yan ürünü olarak toplayarak iktidara yürüyor.

Umut değil gerçek olsun

Candan Selek

Güney Afrika fokur fokur kaynıyor. Yaşanan devrimci durum giderek daha da derinleşiyor. Ne yığınlara uygulanan ağır terör, ne de savaşımı yumuşatmak için yapılan reformlar halkın savaşımını durduramıyor. Güney Afrika halkı devrim için savaşıyor.

Bilindiği gibi 21 Mart 1985'de Sharpville katliamının 25. yıldönümünde yapılan gösterilerde halka ateş açılmış ve 19 kişi öldürülmüştü. O günden bu yana geçen üç ay içinde öldürülenlerin sayısı 150'yi buluyor.

16 Haziran 1985, 1976 Soweto Ayaklanması'nın 9. yıldönümüydü. O gün büyük olayların olacağı bekleniyordu. Nitekim ANC bir dizi eylem düzenledi ve 16 Haziran'da ulusal çapta bir Danışma Konferansı'nın yapılacağını bildirdi. 16 yıldır ilk defa yapılan bu konferansın, ırkçı rejimi iyice işlemez ve yönetemez hale getirmenin ve ayaklanma taktiklerini geliştirmenin yollarını gözden geçireceği bildirildi.

Tüm bu hazırlıklar ve gerçekleşen bir dizi eylem ırkçı rejimi telaşlandırdı. 14 Haziran'da kuzey komşu Bostwana'nın başkenti Gaborone'de ANC'li militanların yaşadığı evlere baskınlar yapıldı. İçlerinde 6 yaşında bir çocuğun da bulunduğu 15 kişi yataklarında makinalı tüfeklerle taranarak öldürüldü.

Botswana baskını, Güney Afrika'nın başka ülkelere komando birlikleri göndererek yaptığı ilk operasyon değildir. Ocak 1981'den beri Lesotho ve Mozambik'te de ANC'lilere birçok saldırılar düzenledi. Ancak Gaborone hükümeti, bütün zorlamalara rağmen, Güney Afrika'yla ANC'ye karşı bir anlaşma imzalamayı reddetmiştir. Son baskın, Botswana'nın izni ve isteği dışında gerçekleştirilen bir baskındır.

Botswana baskını büyük tepkilere yol açtı ve halkın savaşını biledi. 16 Haziran'da yine on binlerce Güney Afrikalı Soweto Ayaklanması'nı anma gösterilerine katıldı. Polis halkın üzerine gözyaşartıcı bombalarla saldırdı. Ancak protestolar 17 Haziran'da da sürdü ve polisle halk arasında çıkan çatışmalarda biri polis olmak üzere 3 kişi öldü.

Güney Afrika'da gelişen olaylar, işlerin daha da kızışacağını gösteriyor, devrimin yakınlığını müjdeliyor. Köleciliği kapitalizm altında hortlatan Güney Afrika yönetiminin halka dayattığı koşullar öylesine ağır, eşitsizlikler öylesine derin ki bu ülkede devrimci durumun gelgeç bir uğrak olmadığı açıkça görülüyor.

Örneğin siyahlara ayrılmış on "özel yerleşim bölgesi"nden biri olan Qwa Qwa'da, fabrika işçilerine haftalık ücret olarak 5,5, hatta bazı yerlerde 3 pound veriliyor. Bu miktar sendikalı işçilerin aldığı asgari ücretin beşte birinden de düşük. Bir karşılaştırma yapabilmek için, aynı yerde çalışan, örneğin bir beyaz menajerin ayda 1.200 pound ücret aldığını belirtelim. Bu verileri aldığımız İngiltere'nin en gerici gazetelerinden biri olarak bilinen *The Observer* şöyle bir yorum yapmış: "Bu, siyah işçiler, beyaz patronlarının haftalıklarını sağlamak için çalışıyorlar demektir." *(The Observer,* 9 Haziran 1985). Ayrıca Güney Afrika'nın yüzde 13'ünü oluşturan bu "özel yerleşim bölgeleri"nde yaşayan siyahların hiçbir sendikal ve siyasal hakkı yok.

Cezaevi koşullarına da şöyle bir bakalım: İçinde ortalama 90 kişinin kaldığı hücrelerin genişliği 28 metrekare. Bu, üç kişiye bir metrekare düşüyor demektir. Ayrıca bu hücrelerin bir köşesinde yine 90 kişinin kullandığı açık bir tuvalet var. *(Guardian,* 6 Haziran 1985).

Tüm bu koşullar altında Güney Afrika'nın ezilen halkı ve işçi sınıfı artık sadece yaşam kavgası vermiyor. Yaşam kavgasını devrim kavgasına, iktidar kavgasına bağlıyor. Ve bu kavga öylesine güçlü ileriyor ki, ırkçı rejim izlediği sopa siyasetinin yanı sıra zorunlu olarak havuç siyasetine de başvurmak zorunda kalıyor. Birçok geri adımlar atıyor, reformlar yapmak zorunda kalıyor.

Öyle ki artık olaylardan polis suçlu bulunur oldu! 21 Mart 1985 günü 19 kişinin ölümüne yol açan olaylar üstüne açılan davayla ilgili olarak 116 sayfalık bir rapor yayınlandı. Rapor'da polisin davranışı yersiz ve uygunsuz bulunuyor, polis açısından "ciddi bir disiplin eksikliği" olarak nitelendiriliyor.

Amaçları açıktır. Yapılan insanlık dışı uygulamaların tüm sorumluluğunu polis teşkilatına yıkmak ve birkaç kişiyi cezalandırarak rejimi aklamak.

Polisi suçlu bulabilmek için artık eski dosyaları da karıştırmaya başladılar. 1983'de yeni yerleşim bölgelerine gönderilmek istenirken öldürülen dört çocuklu bir siyah halk liderinin ailesine 19.000 poundluk para yardımı yaptılar ve olayda polisin haksız olduğunu, yasalara aykırı iş yaptığını açıkladılar.

Ayrıca, bugüne kadar ırkçı rejimin temel dayanaklarından biri olan "siyahlara ait özel yerleşim bölgeleri" uygulamasını da değiştirmeye hazırlanıyorlar. Botha'nın Ulusal Partisi'nin yayınladığı bir broşürde, "özel yerleşim bölgeleri" siyasetinin büyük bir hata olduğu, ırk sorunun bu yöntemle çözülemeyeceği belirtiliyor. Ayrıca, bu uygulamanın halkın savaşımıyla artık anlamsızlaştığını, geçerliliğini yitirdiğini anlamış bulunuyorlar. Ve aldıkları yenilgiyi büyük bir açıklıkla dile getiriyorlar. *(Guardian*, Haziran 1985).

Rejim dış dünyada da soyutlanıyor

Botha rejiminin attığı tüm bu geri adımlar ne içeride, ne de dışarıda ırkçı rejime karşı tepkiyi azaltmıyor. Bugün dünya kapitalist sisteminin en zayıf halkalarından biri haline gelen Güney Afrika'nın sistemden kopmaması için dünya burjuvazisi de "reformist" bir siyaset izlemeye başladı. Rejimin eski sadık dostları, en acı sözleri söylemeye başladılar.

ABD Senatosu'ndan 16'ya 1 ve Meclisi'nden ise 295'e karşı 127 oyla geçen ambargo kararı, Güney Afrika hükümetini hem ekonomik hem de siyasal açıdan kötü bir şekilde köşeye sıkıştırdı. Reagan veto etmezse, bu karar Güney Afrika için 15 milyar dolarlık Amerikan yatırımlarının durması anlamına gelecek.

Ayrıca Fransa Başbakanı Fabius da, İnsan Hakları Konferans'ında, eğer Güney Afrika devletinin ırkçı yapısına en geç iki yıl içinde son verilmezse Fransa'nın da benzer uygulamalara gideceğini açıkladı.

Güney Afrika burjuvazisi zor durumdadır. Reformlarla düzeni kurtarma çabası boşunadır. Devrimci halk, reformları devrim savaşımının birer yan ürünü olarak toplayarak iktidara yürüyor. Ülkede çok önemli bir güce sahip olan Güney Afrika Komünist Partisi, devrim için savaşarak, bugün rejimi geri çekilmek zorunda bıraktıklarını açıklıyor ve şöyle diyor:

"Bu geri çekilmeyi bir bozguna dönüştürmeliyiz. Ülkemizin siyah işçileri daha şimdiden büyük kahramanlık örnekleri verdiler. Önümüzdeki dönemde devlet-tekelci kapitalizmine karşı özgürlük ve sosyalizm için kapsamlı saldırısını yoğunlaştırırken, ülkemizin bütün halkı, işçi sınıfına bel bağlayacaktır. Zafere er ya da geç ulaşacağız ama bunun daha geç olacağına daha er olması için gereken bütün güce sahibiz. Günün çağrısı:

"Birleş! Seferber ol! Haydi özgürlük ve sosyalizm için saldırıya!" *(İşçinin Sesi*, sayı:283, s.14).

Öyle görülüyor ki, bugün Güney Afrika'da hem nesnel hem de öznel koşullar devrimi müjdeliyor.

Güney Afrika'da gerçekleşecek bir devrim, dünya devriminin gidişini etkileyecek çok önemli bir halka olacaktır. Selam olsun Güney Afrika'da devrim için savaşan yiğitlere!

Haziran seçimleriyle PASOK hem cumhurbaşkanlığını hem de parlamentoda çoğunluğu ele geçirmiş bulunmaktadır. Ancak bu başarının, PASOK için kendi itibarını kendi düşürme gücü ve özgürlüğünü elde etmiş olmaktan başka bir anlamı yoktur.

PASOK'un nefesi yetmeyecektir

Ayla Antepli

Haziran seçimleri Yunanistan'da yeni ve ilginç bir siyasal durum yarattı.

Andreas Papandreou'nun başını çektiği PASOK, oy oranı ve koltuk sayısı bakımından gerilemesine karşın, parlamentoda mutlak çoğunluğu sürdürmeyi başardı. Cumhurbaşkanlığının PASOK'lu Sartzetakis'in elinde bulunmasının yanısıra parlamentoda da çoğunluğu sağlaması, PASOK'un programını uygulaması ve 1981'den beri Yunan halkına vaat edip durduğu "değişim"i gündeme getirmesi için "elinin kolunun serbest" olması anlamına gelmektedir. Başka türlü ifade edersek, sosyal demokrasinin Yunanistan uyarlaması, "kendi itibarını kendi düşürme gücü ve özgürlüğünü" ilk kez olarak elde etmiş bulunmaktadır.

tadır. Bu itibar kaybı, Kasım ayında yeni bütçeyi sunması sırasında hızlanacak ve gelecek seçimlerin yapılacağı dört yıl sonraya kalmadan gerçekleşecektir.

Seçim kampanyasının kendisi de, PASOK'un kendi itibarını ne denli düşürdüğünün ve halkın desteğini ne kadar yitirdiğinin bir göstergesi oldu. Papandreou geçtiğimiz dört yıl içinde "yaptıkları" konusunda propaganda yapmadı, yapamadı. Çünkü 1981'de verdiği sözlerin hiçbirini tutmuş değildir. (Bak, *İşçinin Sesi*, 25 Mart 1985, Sayı:279).

Bunun yerine Papandreou, hayal kırılığına uğramış seçmenin oyunu, sağcı Yeni Demokrasi Partisi'nin seçimleri kazanmasının diktatörlüğe, baskıya, hatta iç savaşa dönüş anlamına geleceği tehdidini kullanarak alabildi. KKE Genel Sekreteri Harilaos Florakis, birçok komünistin KKE yerine PASOK'a oy vermesine yol açan bu tehdit kampanyasını ağır bir dille eleştirdi.

Bu iki etken yani sağ bir diktatörlükten duyulan korku ve komünistlerin partilerinden uzaklaşması, PASOK'un, 1981 yılından bu yana enflasyon, işsizlik ve grev sınırlamalarından olumsuz yönde etkilenen işçi-emekçi halkın yaşadığı büyük şehirlerdeki kaybının sınırlı olmasına yol açtı.

PASOK'un oylarını muhafaza ettiği ve arttırdığı tek alan, kırsal kesimler oldu. Bu destek de PASOK'un programını ya da vaatlerini yerine getirmesinin değil, tersine getirmemesinin bir sonucudur. Yunan köylüleri, Papandreou'nun AET'den çıkma vaadini yerine getirmemesi nedeniyle sağlanan yardım ve desteklemelerden yararlandılar.

Son olarak, PASOK'un emekçi halk arasında sağlamayı başardığı iyi niyet ve destek, PASOK'un 1981'de verdiği sözleri artık yerine getirmeye başlayacağı umudu ve sağ karşısında başka bir alternatifin bulunmamasına bağlıdır.

Bu durum, ilk olarak, KKE'nin PASOK türü "sosyalizm"e karşı inandırıcı bir alternatif sunmadaki başarısızlığını gösteriyor. Seçimlerin en önemli özelliklerinden biri budur. Yalnızca KKE değil, birçok gözlemci de, seçimlerden sonra KKE'nin parlamentoda güç dengesini eline geçireceğini tahmin ediyordu.

Parti seçimlerde yalnızca küçük bir oy kaybına uğradı ve parlamentodaki koltuk sayısını korudu. Ama partinin asıl siyasal kaybı, beklediği ve seçim sırasında yaptığı uyarılarda da işlediği gibi, Yunanistan'ın, komünist partisinin etkisinin önemini yitireceği ve sonunda dıştalanacağı bir iki partili sisteme doğru itildiği tehlikesi gözönüne alındığında tam olarak açığa çıkmaktadır.

Seçim kampanyası boyunca Papandreou Yunanistan'ın giderek ağırlaşan ekonomik sorunlarıyla nasıl başa çıkacağına hiç değinmedi. Bu sorunlar arasında, %18'lik enflasyon, %11 düzeyindeki işsizlik, 20 milyar dolarlık dış borç, yılda 2 milyar dolar olacağı tahmin edilen dış ticaret açığı ve 1974-81 arasında yılda %7 olan özel sektör yatırım artışının şimdi %1'lik bir düzeye gerilemesi sayılabilir. Papandreou seçimlerden sonra düzenlediği ilk basın toplantısında Kasım'a kadar bazı "sert kararlar"ın alınabileceğini açıkladı. Bu kararlardan biri, PASOK'un 1983'te yaptığı gibi, ücret artışlarını sınırlamak olabilir. KKE, böyle bir girişim karşısında, yığınsal savaşım verileceğine söz verdi.

Papandreou'nun seçim kampanyası sırasında İngiltere'de uygulanmakta olan kemer sıkma gibi siyasetleri sert bir dille eleştirmesine karşın, yeni hükümetin bütçesinin, işçi, emekçi yığınları en ağır biçimde etkileyecek ve PASOK'a karşı hoşnutsuzluk ve hayal kırıklığını arttıracak, hatta KKE ve Yeni Demokrasi Partisi tarafından tahmin edildiği gibi erken seçimlere yol açabilecek bir kemer sıkma bütçesi olması bekleniyor.

Dış siyasete gelince. Papandreou AET'den çıkmayı açıkça reddetmesinin yanısıra, NATO ve ABD'yle ilişkilerde ortaya çıkan sorunun, bunların Türkiye karşısında ve Kıbrıs ve Ege anlaşmazlığı konusundaki tavırlarıyla ilgili olduğunu söyledi. Seçimlerden bu yana, Papandreou, ABD'yi PASOK'un "iyi niyetleri" konusunda ikna etmek için elinden gelen çabayı gösteriyor.

Papandreou'yu "sınırlayan"(!) Karamanlis'in cumhurbaşkanlığından uzaklaştırılmasıyla, Papandreou'nun bağımsızlık nutuklarının gerçekten ne denli ciddi olduğunu göreceğiz.

Türkiye'de PASOK'un seçim zaferi üzerine yapılan değerlendirmelerin belki de en iyisini yapan Ecevit'ten başkası değildir.

"Çağdaş anlamda bir sosyaldemokrat tutum izleyen PASOK'un iktidardaki başarısı, Yunanistan'da serbestçe örgütlenip çalışabilen komünistlerin küçümsenemeyecek ölçüde zayıflamasını sağlamıştır. Bu da, komünizmi önlemede en etkili ve geçerli yolun, demokrasiyi sınırlamak ve yasakları ağırlaştırmak değil, sosyal demokrasiyi başarıyla uygulamak olduğunu başka birçok Batı ülkesinde olduğu gibi, Yunanistan'da da kanıtlamıştır." *(Cumhuriyet*, 10 Haziran 1985)

Ecevit'in bu sözleri, Yunanistan ve Türkiye'de komünizmin gerçek bir tehlike olduğunun zımni bir kabulü olduğu gibi, Yunanistan, Türkiye ya da başka bir ülkede sosyal demokrasinin neden bu kadar şekilsiz, tutarsız ve boş bir programı olduğunun da bir göstergesidir. Sosyal demokrasinin gerçek amacı, sosyalizm, ilerleme, "değişim" hatta bağımsızlık değil, komünizmi önlemektir.

Bu, Yunanistan seçimlerinin, Ecevit'in Türk kamuoyunu aydınlatacağını düşündüğü özelliklerinden biridir.

Ecevit'in, Yunanistan seçimlerinden, *Tercüman* yazarı Rauf Tamer gibileriyle birlikte çıkardığı çarpıcı bir diğer ders de şudur:

Rauf Tamer'e göre Yunan seçmeni Türkiye'ye önemli bir mesaj vermiştir: Milliyetçilik Türkiye'de ihmal edilmiştir(!) "Bayrak, ortalarda kalmıştır. Kimse sahip çıkmıyor." *(Tercüman*, 6 Haziran 1985)

Ecevit'e göre ise:

"Türkiye'nin Türk-Yunan ilişkileri konusunda birkaç yıldır izlediği tutum, Papandreou'nun ve PASOK iktidarının katı tutumuna, en azından cesaret vermiştir.

"... Son yıllarda, Türkiye Ege'deki ulusal haklarının sözünü bile etmekten kaçınmaktadır. Türkiye'nin Ege'deki haklarını Türkiye artık savunmuyor diye de Yunanistan'ın savunması herhalde beklenemezdi.

"Türkiye'nin, yine Ege'de, NATO çerçevesinde, bundan birkaç yıl önce Yunanistan'a verdiği ödünleri reddetmek de herhalde Yunanistan'a düşmezdi." *(Cumhuriyet*, 10 Haziran 1985)

Öyle görünüyor ki, Türkiye'de kurulacak bir sosyal demokrat hükümet, Yunanistan'a karşı daha saldırgan bir tutum izleyecektir. Ecevit, Türkiye için açıkça, PASOK'un Yunanistan'da, kendisinin de 1974'de Kıbrıs'ta, 1978 ve 1979'da ise Kürdistan'da yaptığı gibi, sosyal demokrasi — ulusal şövenizm evliliği önermektedir.

Diğer burjuva gazete yazarları da, Türkiye'nin Ege'de ulusal haklarını aramayı ihmal etmekte olduğu, daha "kişilikli bir politika" izlemesi gerektiği (Ergun Balcı), belki de Yunanistan'a baskı yapması için ABD'yi tehdit etmesi gerektiği (Hasan Cemal), vb. Ecevit'le aynı görüşleri ileri sürüyorlar. Mümtaz Soysal şöyle yazıyor:

"...Kendi ulusal çıkarlarını kesin tutumlarla savunmayı bilen ve böyle yaptığı için büyük yığınları peşinden sürükleyen adama karşı yapılacak şey bellidir: Ulusal çıkarları kesin tutumlarla savunmayı bilmek ve böyle yaparak yığınları büyük hedeflere doğru sürüklemek. Kıbrıs konusundaki şahlanış, Amerikan ambargolarına ve IMF darboğazlarına karşı kullanılabilse, Türkiye'yi yokluklar ve terör bunalımları içinde boğmak isteyenlere karşı o şahlanışın coşkusuyla karşı konabilseydi, bu ülke şimdi çok değişik olurdu." *(Milliyet*, 7 Haziran 1985).

Bu alıntılarda belirtildiği gibi, Yunanistan'daki PASOK deneyi, Türkiye'deki gelişmelerde de geçerli olabilecek, "komünizmi önlemede en etkili ve geçerli yol" olmanın ve ulusal şövenizmin gerçek bir örneğini oluşturmaktadır.

Bugünlerde Türkiye'de sosyal demokrasi genel olarak siyasal alanda özel olarak da sendikal harekette yeniden bir güç olmak için yoğun çaba harcamaktadır. Yunanistan'da olduğu gibi, burjuva sistemini savunmada, kitle desteği sağlamada ve komünizme karşı mücadelede ulusal şövenizm onun ana silahıdır. Kıbrıs, Kürdistan ve Irak'taki operasyonların gösterdiği gibi bu silah çok daha tehlikeli bir silahtır ve büyük bir olasılıkla Türkiye tarafından kullanılacaktır. Türk sosyal demokrasisi bu anlamda utangaç olmadığını göstermiştir.

PASOK'un girdiği yeni dönemin, Yunanistan'da sosyal demokrasinin kaçınılmaz olarak itibarını kaybetmesine hizmet etmesi, 1973-74 ve 1978-79'da yaptıklarıyla zaten iyice deşifre olmuş bulunan kardeşini, Türkiye sosyal demokrasisini de gözden düşürecektir.

Sömürgeci baskılar sökmeyecek

5 Mayıs günü yapılan anayasa referandumunun ardından, 9 Haziran günü Kuzey Kıbrıs'ta cumhurbaşkanlığı seçimleri yapıldı. Geçerli oyların yüzde 70'ini alan Denktaş, tüm dünyada yalnızca Türkiye'nin tanıdığı bir "devlet"in "cumhurbaşkanı" oldu. Türkiye gazeteleri, haberi, büyük bir zafer olarak duyurdular. Buna gerekçe olarak da Denktaş'ın geçerli oyların yüzde 70'ini almış olduğunu gösterdiler. Denktaş da, sonuçların belli olmasından hemen sonra Lefkoşa'daki bir parkta düzenlenen bir toplantıda Kuzey Kıbrıs halkına bu görevi kendisine verdiği için teşekkür etti. Biz bu yazımızda, seçim sonuçlarının bazı yönlerine çok kısa olarak bir bakış atacağız.

Bir kere, sömürgeci bir devletin ordusunun elde silah beklediği, bu "güvenlik (!) bekçiliği"nin anayasada da yer aldığı bir ülkede, değil yüzde 70'lik, yüzde 100'lük oy bile halkın iradesini yansıtmaz.

İkincisi, toplam nüfusu 150 bin dolayında olan Kuzey Kıbrıs'a işgalden sonra yerleştirilen Türkiyeli sayısı bu nüfusun dörtte birinden fazlasını oluşturmaktadır. Türkiye'den gönderilen bu 40 bin kişinin çok büyük çoğunluğunun hangi kriterlerle seçilip oraya götürüldüğü ise sağır sultan tarafından bile bilinmektedir. Bu taşıma nüfusun ağırlıkla sömürgeci Türk devletinin empoze ettiği adaya, yani Denktaş'a oy verdiği oy dağılımında da kendini göstermiştir.

Üçüncüsü, kütüklerde seçmen olarak gözükenlerin yaklaşık %15'i seçimlere katılmamıştır. Oyların %2'den fazlası geçerli sayılmamıştır. Ve geçerli oy kullananların %29,5'u da oylarını Denktaş'a vermemiştir.

Dördüncü nokta, sömürgeci Türk devleti kullarının kendi içlerinde, Denktaş'ın cumhurbaşkanı seçilebilmesi için izledikleri taktiktir. Denktaş, Kuzey Kıbrıslıların derin hoşnutsuzluğu nedeniyle güç kaybeden iktidar partisi Ulusal Birlik Partisi'yle bağlarını koparmış görünebilmek amacıyla cumhurbaşkanlığına adaylığını bağımsız olarak koymuştur.

Seçimlerde Denktaş'ı destekleyen, ancak Demokratik Halk Partisi'nin organı olan *Kıbrıs Postası*'nda yayınlanan şu sözler, izlenen taktiği çok güzel göstermektedir.

"İşte seçim sonucu, halkımızın, partisiz ve bağımsız bir cumhurbaşkanını ne denli onayladığını göstermiştir." *(Kıbrıs Postası*, 13 Haziran 1985)

Son olarak değineceğimiz nokta Cumhuriyetçi Türk Partisi"dir (CTP).

CTP, 1981 seçimlerine oranla ilerleme gösteren bir partidir. Kuzey Kıbrıs'ta ayrı devlet kurulması gibi uğursuz bir kararı son anda onaylaması, taşıdığı ideoloji, izlediği siyaset vb. bir yana CTP "sosyalistim" diye ortaya çıkan bir partidir. Sömürgeci devletin silahlarının gölgesinde yapılan bu seçimlerde CTP adayının geçerli oyların yüzde 18'ini alması çok önemli bir sonuçtur. Bu partinin izlediği, sömürgecilerin dayattığı sonuçlarla uzlaşma siyaseti, Kuzey Kıbrıs'taki işçi sınıfının, emekçi halkın sorunlarını çözecek gerçek bir alternatif olarak ortaya çıkmaması, Kıbrıs halkından alabileceği desteği sınırlamaktadır.

Bugün Kuzey Kıbrıs'ta, sömürgeci ordunun "bekçiliğine", taşıma nüfusa, çevrilen siyasal manevralara ve halk için gerçek bir alternatifin yokluğuna ve daha birçok olumsuz etkene karşın küçümsenemeyecek bir halk muhalefeti vardır ve yükselmektedir. Bu muhalefet, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de kendini göstermiştir.

Beyza Füsun

15-16 Haziran Türkiye işçi sınıfı tarihinde Sabah Yıldızı gibi parlayan bir ışıktır.

15-16 Haziran'ın ışığında

Türkiye işçi sınıfı 15-16 Haziran ayaklanmasının 15. yıldönümünü coşkuyla, onun gösterdiği yoldan, yeniden ileri atılma isteğiyle kutluyor.

15 yıl sonra dönüp 15-16 Haziran ayaklanmasına şöyle bir baktığımızda, Türkiye işçi sınıfının bilinç düzeyinin o günlerden bu yana ne kadar büyük bir hızla yükselmiş olduğunu anlarız. Bugün, o günleri yaşamamış bir genç, 15-16 Haziran'la ilgili fotoğraflara baksa, işçilerin Türk bayraklarıyla yürüdüğünü görecektir. Gene 15-16 Haziran'ın ana istemi grev ve toplu sözleşme hakkına dokunulmamasıdır. Yolları askeri birlikler tarafından kesilen işçiler, o günlerin "moda belgisi" "işçi-ordu elele" diye bağırmışlardır.

Ama içeriği, hem bugünlere, hem de dünya işçi sınıfının o gün ulaşmış olduğu düzeye göre çok geri olan 15-16 Haziran, bütün bunlara rağmen, Türkiye işçi sınıfı tarihinde Sabah Yıldızı gibi parlayan bir ışıktır. Onun parıltısını ne Türk bayrakları, ne geri istemler öne sürülmüş olması gölgeleyemez.

15-16 Haziran, işçilerin kendiliğinden ayaklanmasıdır ve 1971 öncesi devrimci kabarışın ulaştığı en yüksek noktadır. 15-16 Haziran, işçilerin kendiliğinden bilinciyle, oportünist önderlik altında yapabileceklerinden çok daha devrimci çıkışlar gerçekleştirebileceklerinin bir örneğidir. Evet 15-16 Haziran'da "işçi-ordu elele" diye bağırıldı ama, askerler yolu kesmeyi sürdürüp saldırınca, tank-top demeden ordu birliklerinin üstüne yürüyen, tankların üstüne tırmanıp barikatları aşan, gene o belgiyi bağıran işçilerdi. 15-16 Haziran'da işçi sınıfının devrimci enerjisi, henüz sosyal-demokrat, oportünist sınıf barışçılarınca boğulmamış, geri çekilme psikolojisi aşılanmamış olduğu için işçiler katıksız enerjileriyle, sel olup akabildiler. Sonuç, istemleri doğrultusunda elde ettikleri, belki geçici ama parlak bir zafer oldu.

Bu sayfada bastığımız 15-16 Haziran'da çekilmiş aşağıdaki fotoğraf, gazetemizde dördüncü kez yer alıyor. Beşinci, altıncı, onuncu kez de basarsak şaşırmayın. Çünkü bu fotograf, 15-16 Haziran'ın simgesidir. Birkaç işçi, ellerinde çıplak sopalar, büyük bir devrimci enerjiyle, onlarca askeri bir köşeye sıkıştırmışlardır.

Türkiye işçi sınıfı 15-16 Haziran'dan bu yana çokşeyler yaşadı. Kahraman kızıl çıkışlar gerçekleştirdi. Savaştı, geçici zaferler kazandı, yenildi. Sosyal-demokrasiyi, oportünizmi tanıdı. Ülkede, açık yığınsal eylemlere doğru yeni bir gidişin başladığı bu günlerde şanlı 15-16 Haziran ayaklanmasının derslerini yeniden hatırlamak çok önemlidir. 15-16 Haziran'ın proleter yöntemlerini kızıl bir içerikle doldurup burjuvazinin üstüne yürüyeceğimiz günler uzak değildir.

Beyza Füsun

"Bana vuracak mısın?" sorusunun yanıtı vurmak olunca işçiler katıksız enerjileriyle sel olup aktılar.

